

Scanned

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นางสาวจงจิตต์ ฤทธิหิรัญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**People Participation in Supporting the Management Administration
According to the Sufficiency Economy Philosophy of
Subdistrict Administrative Organizations
in Nakornsawan Province**

Miss Chongchit Rithirun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง

ชื่อและนามสกุล นางสาวจงจิตต์ ฤทธิ์หิรัญ

แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วิรัชนิภาวรรณ
2. อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปเกล้า

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ อูคร ต้นตีสุนทร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วิรัชนิภาวรรณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปเกล้า)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่..... 21..... เดือน..... สิงหาคม..... พ.ศ..... 2551.....

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัย นางสาวจงจิตต์ ฤทธิ์หิรัญ **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2) อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปเกล้า
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ (2) ปัญหา และ (3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำการบริหารจัดการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน การพึ่งตนเอง การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม รวมทั้งการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามสำหรับการวิจัยสนามนั้นได้ผ่านการทดสอบ รวมทั้งการหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.95 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาคลีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ รวม 1,223 คน หลังจากแจกแบบสอบถามไปแล้ว เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้ 1,104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.30 ของแบบสอบถามที่แจกออกไปทั้งหมด (1,223 คน) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงทั้ง 8 ด้าน (2) ในส่วนของปัญหาที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด (3) สำหรับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรนำกรอบแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการศึกษาวิจัยในอนาคต และควรศึกษาเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น **คำสำคัญ** การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารจัดการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis Title: People Participation in Supporting the Management Administration According to the Sufficiency Economy Philosophy of Subdistrict Administrative Organizations in Nakornsawan Province

Researcher: Miss Chongchit Rithirun; **Degree:** Master of Public Administration;

Thesis advisors: (1) Dr. Wiruch Wiruchnipawan, Associate Professor; (2) General Sirindra Dhupklum;

Academic year: 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to study (1) people participation in supporting the management administration, (2) the problems, and (3) the development guidelines of people participation in supporting the management administration of Subdistrict Administrative Organizations in Nakornsawan Province according to the Sufficiency Economy Philosophy. The researcher used the Sufficiency Economy Philosophy as study framework composed of 8 factors which were moderation, rationality, self-immunity, self-reliance, strengthening the qualities of people in both knowledge and morality, group combination, network creating, and equilibrium and sustainable development.

This research was a survey research questionnaires in-depth interview. The questionnaire for field research passed validity test and 0.95 level of reliability. Samples were 1,223 people in Takli and Maeley Subdistrict Administrative Organizations. After distributing the questionnaires, the amount of 1,104 (90.30%) of total questionnaires (1,223) were gathered back. Statistical tools employed in analyzing data with computer were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research result revealed that (1) the samples agreed at moderate level that as a whole, the Subdistrict Administrative Organizations in Nakornsawan had opportunities for the people to participate in supporting the management administration according to the 8 Philosophy of Sufficiency Economy; (2) the important problem was that Subdistrict Administrative Organizations in Nakornsawan Province had not given enough opportunities for the people to participate in the management of Economy Principle; (3) as for the development Guideline, Subdistrict Administrative Organizations in Nakornsawan Province should provide opportunities for the people to participate more in their management administration. In addition, they should apply the conceptual framework of the Sufficiency Economy Philosophy in their future research studies, and should conduct comparative studies in the aspect with other organizations.

Keywords: People Participation, Subdistrict Administrative Organizations, Nakornsawan Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วิรัชนิภาวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ พลเอกศิริรินทร์ ชูปกกล้า อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ อาจารย์อุคร ตันติสุนทร ประธานกรรมการ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ และติดตามการศึกษานี้อย่างใกล้ชิดด้วยดีตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา รวมถึงบิดา มารดาของผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษานี้ทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมา

จงจิตต์ ฤทธิหิรัญ

ธันวาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ตัวแปรอิสระ).....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ (ตัวแปรตาม).....	27
แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ.....	31
ความเป็นมา โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครสวรรค์.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ระยะเวลาทำการวิจัย.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แผนการดำเนินงาน.....	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม.....	55
ส่วนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากกลุ่มตัวอย่าง.....	99
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
สรุปการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	129
ข้อเสนอแนะ.....	149
บรรณานุกรม.....	156
ภาคผนวก.....	159
การสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ.....	160
แบบสอบถาม.....	164
ประวัติผู้วิจัย.....	175

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่	43
ตารางที่ 3.2 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการ	51
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (n = 1,104) แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	54
ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความพอประมาณ	56
ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความมีเหตุผล	58
ตารางที่ 4.4 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการมีภูมิคุ้มกัน	60
ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการพึ่งพาตนเอง	61
ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่ กัน	63
ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรวมกลุ่ม	64
ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างเครือข่าย	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9	ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	67
ตารางที่ 4.10	ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัญหา 8 ด้าน.....	70
ตารางที่ 4.11	ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	78
ตารางที่ 4.12	ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมและภาพรวมแนว โนนៃของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต.....	86
ตารางที่ 4.13	ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตาม เพศ คือ เพศชายกับเพศหญิง.....	89
ตารางที่ 4.14	ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี.....	93
ตารางที่ 4.15	ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.16 ค่าสถิติสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ <u>หนึ่ง</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุนการบริหารจัดการ <u>สอง</u> ปัญหา <u>สาม</u> แนวทางการพัฒนา และ <u>สี่</u> การ เปรียบเทียบภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	106
--	-----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม.....	4
ภาพที่ 2.1 หลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ประการ ตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ	26
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถาม.....	49
ภาพที่ 4.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง.....	100
ภาพที่ 5.1 ภาพรวมปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตาม กรอบความคิด เศรษฐกิจพอเพียง โดยนำกรอบแนวคิดทางวิชาการที่ประกอบด้วย ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนา ที่เรียกว่า “กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา” มา ประยุกต์ใช้.....	138

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีวิวัฒนาการมาจากสภาตำบล ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาส ให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ ท้องที่และราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทุกวันนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ธันวาคม 2550) มี ฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็น สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้ หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมี อิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม เช่น จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น

การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัด นครสวรรค์ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมดูแลสนับสนุนการบริหาร จัดการ อย่างไรก็ตาม ได้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการ เช่น ปัญหาการขาดความพอเพียง เนื่องจากประชาชนบางส่วนขาดความพอเพียงในการดำรงชีวิต ตกอยู่ภายใต้กระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม มีความโลภ การบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยเกินพอดี ตกอยู่ภายใต้ภาวะหนี้สินอย่างถาวรไม่ขึ้น และขาดหลักในการดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง ไม่เพียงเท่านั้น ประชาชนยังถูกนำไปสู่การกระทำที่ เบียดเบียนกันได้ง่ายมากขึ้น อีกทั้งประชาชนจำนวนไม่น้อยได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างฟุ่มเฟือยและต่อเนื่อง ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมสภาพ หรือถูกทำลายมากขึ้น

นอกจากนั้นประเทศเกิดความเจริญก้าวหน้าแบบกระจุกตัวเฉพาะบางพื้นที่บางชุมชนโดยไม่กระจายความเจริญไปยังพื้นที่หรือชุมชนอื่นอย่างสมดุล เกิดการต่อสู้แข่งขันเพื่อสร้างความร่ำรวยอย่างเกินความจำเป็น เกิดช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยภายในประเทศมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวได้นำมาสู่การเกิดหรือการเสนอแนวคิดและแนวทางการบริหารจัดการตามแนวทาง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับในที่นี้เรียกว่า การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะเห็นการสร้างเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการและดำเนินชีวิตตามแนวทางนี้เป็นหลักพื้นฐานอันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางสำคัญคือ ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข โดยประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและมั่นคง ส่วนประชาชนมีคุณภาพที่ดีขึ้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน” ค้นคืนวันที่ 20 มิถุนายน 2550 จาก <http://www.wiruch.com>

จากความเป็นมา ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งปัญหาด้านการบริหารจัดการดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” เป็นกรอบแนวคิดสำคัญ การศึกษาครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางวิชาการและทางปฏิบัติต่อบุคคลและหน่วยงานต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย 3 ข้อ

2.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

การที่กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้เช่นนี้เพราะจะทำให้ทราบและเข้าใจข้อมูลที่เป็นจริง (fact) ในปัจจุบันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

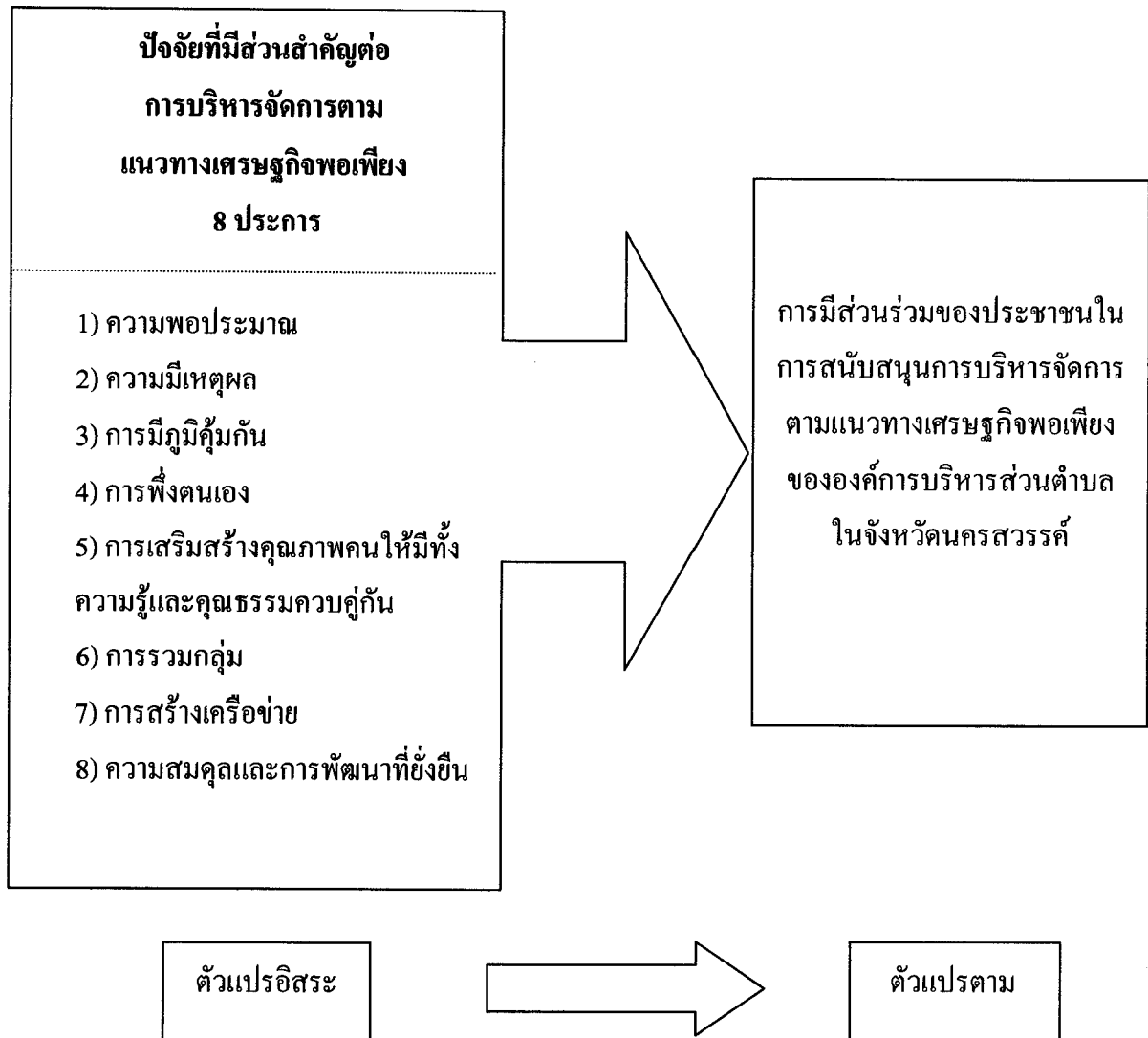
การที่กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยเช่นนี้เพราะจะทำให้ทราบและเข้าใจปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีตและปัจจุบัน อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเสนอแนวทางการพัฒนา การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อไปอย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น (opinion) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการศึกษาปัญหาหรือข้อเท็จจริงในอดีตและปัจจุบัน เช่นนี้ทำให้มีแนวโน้มว่าผู้ศึกษาจะมีข้อมูลมากเพียงพอที่จะทำนายหรือแสดงความคิดเห็นสำหรับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการในอนาคตได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบมากขึ้น

2.3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

เหตุผลที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เช่นนี้เพราะ ผู้ศึกษาต้องการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเพื่อให้บุคคลและหน่วยงานนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง หรือปรับเปลี่ยนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ในอนาคตต่อไป

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในที่นี้ได้นำ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” หรือ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” ของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 25-30) ในปี พ.ศ. 2550 ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ โดยถือเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน (4) การพึ่งตนเอง (5) การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (6) การรวมกลุ่ม (7) การสร้างเครือข่าย และ (8) ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่วน “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์” เป็นตัวแปรตาม ดังภาพที่ 1.1 .

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

สำหรับเหตุผลที่นำ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพราะผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมครบถ้วน เพราะประกอบด้วย 8 ด้านดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กรอบแนวคิดนี้ก็มีข้อบกพร่อง ที่สำคัญคือ เป็นกรอบแนวคิดที่เหมาะสมสำหรับสภาพในปัจจุบันเท่านั้น แต่ในอนาคตหากเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อาจทำให้กรอบแนวคิดนี้มีความบกพร่อง

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดแบ่งขอบเขตในการศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษา การมีส่วนร่วม ปัญหาการมีส่วนร่วมและ พัฒนาการการมีส่วนร่วม ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตการศึกษานี้ได้แบ่งเป็น 5 บท ในแต่ละบทมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ครอบคลุมกระบวนการศึกษาทางวิชาการอย่างเป็นระบบเริ่มจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย ข้อจำกัดในการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และประโยชน์คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเสนอแนวคิด และผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ งานวิจัย โดยครอบคลุมเรื่องแนวคิด สำคัญของการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึงวิธีการหรือกระบวนการดำเนินงานวิจัย ซึ่ง ครอบคลุม 6 หัวข้อ ได้แก่ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บ รวบรวมข้อมูล (4) การวิเคราะห์ข้อมูล (5) ระยะเวลาทำการวิจัย และ (6) แผนการดำเนินงานตลอด โครงการ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ วิจัยสนาม

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ รวมทั้งภาคผนวก และบรรณานุกรม

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

4.3 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.3.1 ประชากร หมายถึง ประชาชนเป้าหมายทั้งหมดที่อยู่ในเขตพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 124 แห่ง มีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,076,144 คน (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์ เรื่อง “ประชากร” ค้นคืนวันที่ 22 มิถุนายน 2550 จาก <http://61.19.192.250/intra/mis/main.php>)

4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนที่เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 124 แห่ง โดยจัดแบ่งตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในจังหวัดนครสวรรค์มีองค์การบริหารส่วนตำบล 2 ขนาด คือ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเลือกจากจำนวนประชากรสูงสุดในแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลตามลต. ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีจำนวนประชากรมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 37,061 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก มีจำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 18,658 คน ทั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 96 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.04 โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามลต. จำนวน 617 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์จำนวน 606 คน รวมทั้งสิ้น 1,223 คน

4.3.3 การสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (delphi) จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและเป็นข้อมูลเสริมสำหรับนำไปวิเคราะห์เทียบกับข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการวิจัยสนามกลุ่มตัวอย่างประมาณ 1,223 คน ดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นข้อมูลหลัก

สำหรับเหตุผลที่เลือกเฉพาะประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพราะชื่อวิทยานิพนธ์และวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนประชากรทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่แอ่งกระทัน อยู่ในใกล้ชิด และได้รับบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้วย ดังนั้น จึงทำให้มีแนวโน้มว่าประชาชนจะทราบและเข้าใจการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล อันมีส่วนสำคัญทำให้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือได้

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษานี้มีข้อจำกัดในการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านเพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตการวิจัยข้างต้น ดังนี้

5.1 ข้อจำกัดด้านเนื้อหา การศึกษานี้มุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและอนาคตมากกว่าการศึกษาข้อมูลในอดีต เนื่องจากผู้ศึกษาประสงค์จะได้เนื้อหาที่เป็น

ปัจจุบันและอนาคตเพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปพัฒนาปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในอนาคต

5.2 ข้อจำกัดด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการวิจัยสนามในจังหวัดนครสวรรค์เท่านั้น โดยไม่ได้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เนื่องจากมีระยะเวลาในการดำเนินงานจำกัด

5.3 ข้อจำกัดด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงปริมาณได้จำกัดกลุ่มตัวอย่างเพียง 1,223 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์และให้ความสำคัญกับการวิจัยสนามเป็นหลัก เพราะต้องการได้ข้อมูลเชิงปริมาณ อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเอกสารเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้มีการสัมภาษณ์แนวคิดเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (delphi) อีกด้วย

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

เป็นเรื่องยากมากที่จะให้ความหมายของคำศัพท์หรือคำต่าง ๆ และได้รับการยอมรับจากทุกคน ทั้งนี้เพราะความแตกต่างของแนวคิด ความคิดเห็น มุมมอง ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของแต่ละคน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงจำเป็นต้องกำหนดคำจำกัดความหรือนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไว้ด้วย หนึ่ง เพื่ออธิบายและกำหนดขอบเขตของคำศัพท์หรือคำสำคัญที่นำมาใช้เฉพาะในวิทยานิพนธ์นี้ให้ชัดเจนขึ้น สอง เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายหรือคำจำกัดความแต่ละคำที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตรงกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ศึกษา รวมทั้ง สาม เพื่อให้ผู้ศึกษาไม่สับสน ไม่หลงประเด็นและสามารถศึกษาให้ตรงกับความหมายที่ได้ให้ไว้ในความหมายหรือนิยามศัพท์เฉพาะด้วย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) “เทคนิคการเขียนงานวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์” ค้นคืนวันที่ 24 มิถุนายน 2550 จาก <http://www.wiruch.com>

สำหรับแนวทางกำหนดหัวข้อย่อยในนิยามศัพท์เฉพาะข้างล่างนี้ ผู้ศึกษาได้นำคำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในชื่อวิทยานิพนธ์ วัตถุประสงค์การวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยมาจัดเป็นหลักนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือความร่วมมือรับผิดชอบของประชาชนในทิศทางที่สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

6.2 การบริหารจัดการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้คือ การทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความพอเพียงและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

6.3 การบริหารจัดการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในที่นี้ ต่อจากนี้ไปขอให้คำว่าแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางหนึ่งของการบริหารจัดการที่ประกอบด้วยหลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ หรือปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ ดังนี้

6.3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและบริการที่มีอยู่ในระดับพอประมาณ กินอยู่ใช้แต่พอดีตามกำลังความสามารถ

6.3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

6.3.3 การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การสร้างหรือเตรียมตัวให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง หรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นทั้งใกล้และไกลด้วยความไม่ประมาท

6.3.4 การพึ่งตนเอง หมายถึง ประชาชนและชุมชนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงคนอื่นหรือชุมชนอื่นจนเกินความจำเป็น โดยเน้นความสามารถของประชาชนและชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชน ไม่ได้เป็นเจ้าของ

6.3.5 การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน หมายถึง การเสริมสร้างคุณภาพของคนหรือประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ ด้านวัตถุครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้คนมีความรู้ มีวิชาการ มีความรอบรู้ มีความรอบคอบและมีความระมัดระวัง ส่วนด้านจิตใจ ครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้ละความชั่วและทำความดี ไม่เบียดเบียน มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีความเพียร มีความอดทน มีความรอบคอบ มีความประหยัด มีความเมตตา มีความเอื้ออาทร และมีความสามัคคี

6.3.6 การรวมกลุ่ม หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม โดยประชาชนหรือองค์กรในชุมชนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย

6.3.7 การสร้างเครือข่าย หมายถึง ประชาชนและชุมชนร่วมมือกันสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ การบริหารจัดการ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา ทำให้เกิดเครือข่ายชุมชนที่ยึดการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้มากที่สุด

6.3.8 ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนยึดถือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนที่มีอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมภูมิปัญญาและวิถีชีวิตท้องถิ่นที่ดั้งเดิม

6.4 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 124 แห่ง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์หลายด้าน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ความรู้ ประโยชน์ในทางวิชาการ และประโยชน์ในทางปฏิบัติ ดังนี้

7.1 องค์ความรู้ หมายถึง ตัวความรู้ที่กำหนดขอบเขตได้และระบุเฉพาะเจาะจงได้ เป็นสิ่งที่สร้าง ผลิต และพัฒนาได้ เผยแพร่ ถ่ายทอด และนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการศึกษาครั้งนี้ จะช่วยสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการเป็นกรอบแนวคิดสำคัญ

7.2 ประโยชน์ในทางวิชาการ

7.2.1 บุคคลและหน่วยงาน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลตาดลี องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แล้ง และองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ได้ความรู้ทางวิชาการในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งทราบและเข้าใจปัญหา แนวทางการพัฒนา การเปรียบเทียบภาพรวม ตลอดจนภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

7.2.2 บุคคลและหน่วยงานได้ความรู้ทางวิชาการและการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ขององค์การบริหารส่วนตำบล อันจะเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา หรือทำวิจัยในทำนองเดียวกันต่อไป

7.3 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

7.3.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน จะได้รับประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้า โดยนำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการหน่วยงานของตนเอง

7.3.2 ประชาชนสามารถนำไปศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร และปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและดำเนินงานได้อย่างมีภูมิคุ้มกัน มีความสุขที่ยั่งยืนและมั่นคง นอกจากนี้ ประชาชนยังจะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็นและในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของท้องถิ่นของตนได้อีกด้วย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย สร้างแบบสอบถามใช้เป็นแนวทางในการอภิปรายผล และเสนอแนะการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

สำหรับการจัดแบ่งหรือกำหนดหัวข้อของบทที่ 2 นี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดหัวข้อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย และขอบเขตการวิจัย ตามที่ได้ปรากฏอยู่ในบทที่ 1 สำหรับการทบทวนวรรณกรรมหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องในบทนี้ ครอบคลุม 5 หัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ตัวแปรอิสระ)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ (ตัวแปรตาม)
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ
5. ความเป็นมา โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

เนื่องจากวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความหมายของการบริหารจัดการที่นักวิชาการและหน่วยงานได้กล่าวไว้ โดยผู้ศึกษาได้จัดลำดับการนำเสนอ โดยเริ่มจากนักวิชาการไทยเรียงตามปีที่กล่าวถึงปีล่าสุด จากนั้น ตามด้วยนักวิชาการต่างประเทศโดยเรียงตามปีทำนองเดียวกัน

ธงชัย สันติวงษ์ (2543: 21-22) ในหนังสือ เรื่อง “องค์การและการบริหาร” กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ

- 1) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ

2) ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดการระเบียบ
ทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กร และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3) ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 5) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการและการบริหารการ
พัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ” กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการ
(management administration) การบริหารการพัฒนา (development administration) แม้กระทั่งการ
บริหารการบริการ (service administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันที่เห็น
ได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย 3 ส่วน คือ

หนึ่ง ล้วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ

สอง มีกระบวนการบริหารงานหรือกระบวนการบริหารจัดการที่ประกอบด้วย 3
ขั้นตอน คือการคิด (thinking) หรือการวางแผน (planning) การลงมือปฏิบัติงาน (acting) และการ
ประเมินผล (evaluating)

สาม มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมี
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนที่
แตกต่างกัน คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการ
จัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความ
รวดเร็วการตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ
เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย
แผน แผนงาน โครงการ (policy, plan, program, project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ
ส่วนการบริหาร การบริการเน้นเรื่องการอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 27) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการ และการบริหาร
การพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ” ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารจัดการในฐานะที่เป็นกระบวนการ
หรือกระบวนการบริหารจัดการ เกิดได้จากหลายแนวคิด เช่น โปสคอร็บ (POSDCoRB) เกิดจาก
แนวคิดของ ลูเทอร์ กุลลิก (Luther Gulick) และลินดอล เออร์วิก (Lyndall Urwick) ประกอบด้วย
ขั้นตอนการบริหารจัดการ 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing)
การจัดการคน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน
(Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดของ
เฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร

(Organizing) การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling) หรือรวมเรียกว่า พอคค์ (POCCC)

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน” ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารการจัดการ โดยอาจเรียกชื่อแตกต่างกันได้ กล่าวคือ แนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่บุคลากรและหน่วยงานภาครัฐนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลง พัฒนา หรือสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขและการกินอยู่อย่างเพียงพอดีให้แก่ประชาชน และประเทศชาติ อาจเรียกว่า การพัฒนา (development) การบริหาร (administration) การจัดการ (management) หรือการบริหารจัดการ (management administration) ก็ได้ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ของประเทศ ยุคสมัย และผู้นำรัฐบาล เช่น ในสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้นำคำว่า “การบริหารจัดการ” มาใช้ โดยส่วนหนึ่งนำมาจากแนวคิดผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer) หรือ ซีอีโอ (CEO) ของภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจมาปรับใช้ในภาครัฐหรือในวงราชการ โดยมุ่งหวังให้การบริหารราชการเกิดความรวดเร็ว ลดขั้นตอนและลดพิธีการที่ไม่จำเป็น รวมทั้งจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้น

วิลเลียม ที. กรีนวูด (William T. Greenwood) (อ้างถึงใน สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย, 2539: 4) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญของการบริหารจัดการ ควรมีอย่างน้อย 7 ประการ คือ (1) คน (Men) (2) เงิน (Money) (3) วัสดุสิ่งของ (Material) (4) อำนาจหน้าที่ (Authority) (5) เวลา (Time) (6) กำลังใจในการทำงาน (Will) และ (7) ความสะดวกต่าง ๆ (Facilities)

จากการศึกษาความหมายของการบริหารจัดการข้างต้น นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการไว้แตกต่างกัน เช่น ชงชัย สันติวงษ์ บรรยายถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้เพียง 3 ด้าน คือ (1) ด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน (2) ด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ และ (3) ด้านของความรับผิดชอบ วิลเลียม ที. กรีนวูด ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญของการบริหารจัดการไว้ 7 ประการ คือ (1) คน (2) เงิน (3) วัสดุสิ่งของ (4) อำนาจหน้าที่ (5) เวลา (6) กำลังใจในการทำงาน และ (7) ความสะดวกต่าง ๆ ผู้ศึกษาเห็นว่า นักวิชาการทั้ง 2 ท่านให้ความหมายการบริหารจัดการน้อยมากไม่ครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการและไม่เหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับหน่วยงานในปัจจุบัน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้างต้นที่นักวิชาการ ได้อธิบายความหมายมาแล้ว นั้น ผู้ศึกษาจึงขอสรุปว่า การบริหารจัดการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐหรือเอกชน แต่ในการศึกษารั้งนี้ การบริหารจัดการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของการองค์การบริหารส่วนตำบลหรือบุคลากรขององค์การ

บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้คือ การทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความพอเพียงและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ตัวแปรอิสระ)

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” หรือ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” มาใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญ ในหัวข้อนี้ จึงเป็นการทบทวนวรรณกรรมหรือแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวหรือเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ ดังนี้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542: 15) ในหนังสือ เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงคือรากฐานของประเทศ” เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

ประเวศ วะสี (อ้างถึงใน อุดมพร อมรธรรม, 2549: 25) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกันคือ

- 1) พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
- 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลายมาก
- 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหารได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
- 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 5) ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
- 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานทางวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง
- 7) มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ขู่วบวาย เดียวจนเดียวรวยแบบกะทันหัน เดียวตกงาน ไม่มีกินไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประชาชนมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกิน จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง มาต์ตาย ตึดยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 50-55) ในหนังสือ เรื่อง“การบริหารจัดการตามแนวทาง
คุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อธิบายถึง “หลักการสำคัญของการบริหารจัดการตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” โดยได้ประมวลมาจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังต่อไปนี้

1) พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 19 กรกฎาคม 2517

“... ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่ม
ด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่
ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคง
พอควรแล้ว... จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป
การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วย
ความรอบคอบ ระมัดระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันความผิดพลาด
ล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์”

2) พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4
ธันวาคม 2517

“... คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัยว่าเมืองไทย
เชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่อย่างพอมิพอกิน และขอให้ทุก
คนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอยู่พอกิน มีความสงบ ช่วยกัน
รักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขออย่าพอควร พอยู่พอกิน มีความ
สงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้...”

3) พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม
2540

“... อันนี้เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่าทุก
ครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเองจะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป
แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควรบางสิ่ง
บางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้ แต่ขายในที่ที่ไม่

ห่างไกลเท่าไร? ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”

“...คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียกว่า เป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่ เศรษฐกิจความพอเพียง เลย์รู้สึกว่ามีหรรษา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า ผลิตให้พอ เพียงได้....”

“...เศรษฐกิจแบบค้าขาย ภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า “Trade Economy” ไม่ใช่ “แบบพอเพียง” ซึ่งฝรั่งเรียก “Self Sufficient Economy” คือ เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง เราก็ออยู่ได้ไม่ต้องเดือดร้อน....”

“... ถ้าสามารถจะเปลี่ยนแปลงให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้ไม่ถึงครึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนสี่ ก็สามารที่จะอยู่ได้ การแก้ไขจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ โดยบางคนก็ ใจร้อนเพราะเดือดร้อน แต่ว่า ถ้าทำตั้งแต่บัดนี้ก็จะสามารที่จะแก้ไขได้....”

“...การจะเป็นเสียได้นั้น ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน นั้น หมายความว่า อิ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้ หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเองจะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่า ความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ที่ไม่ห่างไกลเท่าไรไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างที่ท่านนัก เศรษฐศาสตร์ต่าง ๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัย จริงอาจจะล้าสมัย คนอื่นเขาต้องการมีเศรษฐกิจที่ต้องมี การแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง เลย์รู้สึกว่ามีหรรษา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่าผลิตให้พอเพียงได้ อย่างเช่นข้าวที่ปลูก เคยสนับสนุนให้ ปลูกข้าวให้พอเพียงกับตัวเองแต่ละครอบครัว เก็บเอาไว้ในยุ้งเล็ก ๆ แล้วถ้ามีพอมือขาย แต่คนอื่นกลับบอกว่าไม่สมควร โดยเฉพาะในทางภาคอีสาน เขาบอกว่าต้องปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อจะขาย อันนี้ถูกต้อง ข้าวหอมมะลิขายได้ดี แต่เมื่อขายแล้วจะบริโภคเองต้องซื้อจากใคร ทุกคนก็ปลูกข้าวหอมมะลิ ในภาคอีสานส่วนมากเขาชอบบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งใครจะเป็นคนปลูกข้าวเหนียว เพราะประกาศโฆษณาว่าคนที่ปลูกข้าวเหนียวเป็นคน โง่ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญเลยได้สนับสนุน บอกว่าเขาปลูกข้าวบริโภค เขาจะชอบข้าวเหนียวก็

ปลูกข้าวเหนียว เขาจะชอบข้าวอะไรก็ตาม ให้เขาปลูกข้าวอย่างนั้นและเก็บไว้ เพื่อที่จะบริโภคตลอดปี ถ้ามีที่ที่จะทำนาปรังหรือมีที่มากพอสำหรับปลูกข้าว ก็ปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อที่จะขาย....”

4) พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2541

“ปีที่แล้วพูดว่า เศรษฐกิจพอเพียง เพราะหากำอื่นไม่ได้ และได้พูดอย่าง หนึ่งว่า เศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้ปฏิบัติเพียงครั้งเดียว คือไม่ต้องทั้งหมด หรือแม้จะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็พอ... ไม่ได้ แปลว่าเศษหนึ่งส่วนสี่ของพื้นที่ แต่เศษหนึ่งส่วนสี่ของการกระทำ... หมายความว่าวิธีปฏิบัติ เศรษฐกิจพอเพียงนั้น ไม่ต้องทำทั้งหมด และขอเดิมนำถ้าทำทั้งหมดก็จะทำไม่ได้. ถ้าครอบครัวหนึ่ง หรือแม่หมู่บ้านหนึ่ง ทำเศรษฐกิจพอเพียงร้อยเปอร์เซ็นต์ก็จะเป็นการถอยหลัง ถึงสมัยหิน สมัยคนอยู่ในอุโมงค์หรือในถ้ำ ซึ่งไม่ต้องอาศัยหมู่อื่น เพราะว่าหมู่อื่นก็เป็นศัตรูทั้งนั้น ตีกัน ไม่ใช่ร่วมมือกัน จึงต้องทำเศรษฐกิจพอเพียง แต่ละคนต้องหาที่อยู่ ก็หาอุโมงค์หา ถ้ำ ต้องหาอาหาร คือ ไปเด็ดผลไม้หรือไปไม้ตามที่มีหรือไปใช้อาวุธที่ได้สร้างได้ประดิษฐ์เอง ไป ล่าสัตว์. กลุ่มที่อยู่ในอุโมงค์ในถ้ำนั้น ก็มีเศรษฐกิจพอเพียง 100 เปอร์เซ็นต์ ก็ปฏิบัติได้ แต่ต่อมาเมื่อออกจากถ้ำ ในสมัยต่อมาที่สร้างบ้านเป็นที่อาศัย ก็เริ่มจะเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหลือ ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ เพราะว่ามีคนไปผ่านมา ซึ่งไม่ได้เป็นศัตรู เอาอะไร ๆ มาแลกเปลี่ยน กัน เช่น คนที่มาจากไกล ผ่านมามีหนังสือที่ เหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม ก็ซื้อด้วยการแลกเปลี่ยนด้วยอาหาร เช่น ปลาที่จับได้ในบึง อย่างนี้ก็ไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว เวลาก้าวล่วงมาอีก มาถึงปัจจุบันนี้ ถ้าคนที่อยู่ทั้งข้างนอกทั้งข้างในนี้ จะปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียง 100 เปอร์เซ็นต์ คงทำไม่ได้ และถ้าสำรวจตัวเอง หรือเศรษฐกิจของตัวเอง ก็เข้าใจว่า จะเห็นได้ว่าไม่ได้ทำ เข้าใจว่าทำได้ไม่ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้ถึงเศษหนึ่งส่วนสี่ เพราะว่าสิ่งที่ตนผลิต หรือทำ ส่วนใหญ่ก็เอาไปแลกกับของอื่นที่มีความจำเป็น ฉะนั้น จึงพูดว่าเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติเพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ก็ควรจะทำและทำได้ อันนี้เป็นข้อหนึ่ง ที่จะอธิบายคำพูดที่พูดมาเมื่อปีที่แล้วคำว่าพอเพียงมีความหมาย อีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไปอีก. . . ไม่ได้

หมายถึง การมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน.
 พอมีพอกินนี้ ถ้าใคร ได้มาอยู่ที่นี้ ในศาลานี้เมื่อ เท่าไหร่ 20-24 ปี เมื่อปี
 2517 ถึง 2541 นี้ ก็ 24 ปี ไซ้ใหม่ วันนั้นได้พูดว่า เราควรจะทำปฏิบัติให้
 พอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคน
 พอมีพอกิน ก็ไซ้ได้... ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี และ
 ประเทศไทยเวลานั้น ก็เริ่มจะไม่พอมีพอกิน บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มี
 มีเลย สมัยก่อนนี้พอมีพอกินมาสมัยนี้ชักจะไม่ พอมีพอกิน จึงต้องมี
 นโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้ทุกคนมีพอเพียงได้ ให้
 พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ.
 แม้บางอย่าง อาจจะดู ฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้
 ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ. อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของ
 เศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง เมื่อปีที่แล้วตอนที่พูดพอเพียง แปลในใจ
 แล้วก็ได้พูด ออกมาด้วยว่าจะแปลเป็น *Self-sufficiency* (พึ่งตนเอง) ถึง
 ได้บอกว่าพอเพียงแก่ตนเอง แต่ ความจริงเศรษฐกิจพอเพียงนี้กว้างขวาง
 กว่า *Self-sufficiency* คือ *Self-sufficiency* นั้นหมายความว่า ผลิตอะไรที่มี
 พอที่จะใช้ ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง (พึ่งตนเอง) ...
 แต่ พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอก็
 เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั้นเอง. คนเรา ถ้าพอในความต้องการ ก็มีความ
 โลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้ามีความคิดอันนี้
 มีความคิดว่า ทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ไม่สุดโต่ง
 ไม่โลภ อย่างมาก คนเราก็ออยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของ
 หรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไป เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณ ตาม
 อัตภาพ พุคจากก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง... ถ้า
 (หากต้องการเบียดเบียน) อย่างนั้นก็เดือดร้อนกันแน่ เพราะว่าอึดอัด
 จะทำให้ทะเลาะกัน เมื่อมีการทะเลาะกัน ก็ไม่เกิดประ โยชน์อะไรเลย...
 จากการทะเลาะด้วยวาจาก็กลายเป็นการทะเลาะด้วยกาย ซึ่งในที่สุดก็
 นำมาสู่ความเสียหาย เสียหายแก่ผู้ที่เป็นตัวละครทั้งสองคน. ถ้าเป็นหมูก็
 เลยเป็นการตีกันอย่างรุนแรงได้ ซึ่งจะทำให้คนอื่นอีกมากเดือดร้อน...
 ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและความมีเหตุผล....”

5) พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 23 ธันวาคม

2542

“..... เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า *Sufficiency Economy*. . . คำว่า *Sufficiency Economy* นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็น ทฤษฎีใหม่...*Sufficiency Economy* นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่า เรามีความคิดใหม่...และ โดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือ ไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของ โลกพัฒนาดีขึ้น”

“.....ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบและทำงานตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทย อยู่แบบพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่มีความพออยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้... ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความคิดและมี อิทธิพล มีพลังที่จะทำให้อื่น ซึ่งมีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษา ส่วนรวมให้อยู่ดีกินดี พอสมควร ขอย้ำพอควรพออยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล”

“.....ถ้าไม่มี เศรษฐกิจพอเพียง เวลาไฟดับ...จะพังหมด จะ ทำอย่างไร ที่ต้องใช้ไฟฟ้าก็ต้องแยไป... หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบ ไม่เต็มที ถ้าเรามีเครื่องปั่นไฟ ก็ให้ปั่นไฟ หรือถ้าขึ้น โบราณกว่า มีดก็จุดเทียน คือ มีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ...ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียง นี้ ก็มี เป็นขั้น ๆ แต่จะบอกว่า เศรษฐกิจพอเพียง นี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์ นี่เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการ ช่วยกัน...พอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้”

6) พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2546

“ความสะดวกจะสามารถสร้างอะไรได้มาก นี่คือเศรษฐกิจพอเพียง สำคัญว่าต้องรู้จักขั้นตอน ถ้าไม่ทำอะไรให้เร็วเกินไปไม่พอเพียง ถ้าไม่

เร็ว ข้าไปก็ไม่พอเพียง ต้องให้รู้จักก้าวหน้า โดยไม่ทำให้คนเดือดร้อน
 อันนี้เศรษฐกิจพอเพียงคงได้ศึกษามาแล้ว เราพูดมาแล้ว 10 ปี ต้องปฏิบัติด้วย
 ที่ประหลาดที่สุดเริ่มที่สระบุรี มลคลชัยพัฒนา เริ่มต้น 15 ปีแล้ว ก่อนถึง
 อายุ 60 ไปสร้างแล้ว ก่อนมีมูลนิธิชัยพัฒนาด้วยซ้ำ ไม่ใช่เงินงบประมาณ
 ใช้เงินในศาลาศิลิศาสตร์ มีเพื่อนฝูงถามเอาไหม ไปซื้อที่ 1,000-2,000 บาท
 ไปจัดการที่ตรงนั้น 15 ไร่ เศรษฐกิจพอเพียงเริ่มตรงนั้น จนกระทั่งไปทั่ว
 ประเทศ จนรัฐบาลสนใจ ไม่ใช่รัฐบาลเป็นพวกที่นักเศรษฐกิจเก่งๆ สนใจ
 เดียวนี้ไม่ต้องโฆษณาแล้ว นักเศรษฐกิจที่มีความรู้เขาเข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วก็
 สบายใจ มาถวายพระพรก็สบายใจ อันนี้ที่พูดที่ทำอะไร เข้าใจเป็นพรที่ดี
 ที่สุดก็พอใจเรื่องอื่น ที่ไม่ใช่เรื่องข้าว เรื่องปกครองทั้งหลาย ด้านวิชาการ
 มันก็มีพอเพียงเหมือนกัน พูดถึงรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ก็มี รัฐศาสตร์
 พอเพียงเหมือนกัน ไม่งั้นจะทำให้ละเทะไปหมด ที่พูดนี้ตะล่อมให้เข้าใจ
 ว่า ให้พอเพียง ไม่ใช่เศรษฐกิจเป็นความคิด ให้สามารถทำอะไรอยู่ได้
 แม้แต่กองทัพ ซึ่งกองทัพทำอะไรเยอะเยอะช่วยหลายอย่าง ทำได้อย่าง
 ทหารเรือ เรือ ต.๑๑ เศรษฐกิจพอเพียง เดียวนี้ ต.๑๑ พังแล้วรับราชการมา
 พอสมควร ต้องพูดเพราะว่านายกฯ มาพูดเมื่อวานนี้ ที่สนามหลวงแล้วถ้อย
 ชง ชนะๆ ไซโย นี่แหละ ทราบดีว่านายกฯ ไม่ค่อยชอบให้เดือน ใครเดือน
 เรามันเดือน แต่จะเล่าให้ฟัง เดือนนี้ สมเด็จพระบรมราชชนนี แม่เราอายุ
 40-50แล้ว ท่านชมเก่ง ทำนี้แม่ชอบ แต่ท่านต้องต่อว่า อย่าลืมนิ้ว ท่านว่า
 อย่างนั้นทุกครั้ง ท่านพูดว่าอย่าลอย ท่านใช้คำว่าปลอดลอย ขาดต้องอยู่ติดดิน
 กับดิน ชื่อลูกภูมิพล ต้องเหยียบดิน ใ้การลอยไม่เหยียบดินใช้ไม่ได้
 ภูมิพลเหยียบดิน ถึงเดินไปบนภูเขาที่เดินบนดิน เหาะเสลิกอปเตอร์ลงมา
 มาเดินบนดิน ท่านเดือนเสมอว่าห้ามไม่ให้ลอย จนอายุเกือบ 60 ถึงหยุด
 ท่านไม่เดือนแล้ว ท่านว่าแม่ชอบ ถ้าทำอะไรดีให้รู้ว่ามีดี อย่าไปเหิม ต้อง
 ระวัง”

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 55) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทาง
 คุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” ได้กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาพระบรมราชาบาทและพระราช
 คำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา จะพบว่า พระองค์ท่านได้ทรง
 เน้นย้ำแนวทางการพัฒนาประเทศหรือการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความ
 พอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณการคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี

ในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต ทั้งหมดนี้เป็นที่รู้กัน ภายใต้อำนาจ เศรษฐกิจพอเพียง

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 55-58) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน” ยังได้กล่าวไว้อีกว่า หลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงยังได้ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลายฉบับ แต่ได้ ปรากฏอย่างชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-10 ในที่นี้จึงนำมาศึกษา เพียง 1 ฉบับ คือ ฉบับที่ 9 ดังต่อไปนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

1) แนวคิด หลักการ และลักษณะของแผน

(1) มุ่งเน้นการพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้การพัฒนา มีความสมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืนสามารถรักษาภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตลอดจนคุณค่าของสังคมไทยไว้ได้ภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ เปลี่ยนแปลงไป

(2) กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ ไว้ 3 ด้าน คือ

ก. สังคมคุณภาพ หมายถึง พัฒนาสู่สังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล พอดี และพึ่งตนเองได้ คนไทยทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาค มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีสุขภาพ พลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากภัยพิบัติและอบายมุข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบการเมืองการปกครอง โปร่งใส เป็นประชาธิปไตย มีเสรีภาพและเสถียรภาพ นักการเมืองมีคุณภาพ คุณธรรม มีระบบการปกครองที่กระจายอำนาจ อย่างเป็นธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำไปสู่การบริหาร การจัดการที่ดี

ข. สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ หมายถึง พัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ที่จะต้องสร้าง โอกาสและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้คนไทยทุกคนมีความรู้ มี ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างฐานทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการสืบสานประเพณี วัฒนธรรมศาสนา และรักษาภูมิ ปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ตลอดจน มีการพัฒนาระบบการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวิทยาการ สมัยใหม่

ค. สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน หมายถึง พัฒนาสู่สังคมที่สมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน มีการดำรงไว้ซึ่งคุณค่าเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ช่วยเหลือเกื้อกูลและพึ่งพากัน รักษาไว้ซึ่งสถาบันครอบครัว พัฒนาเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง มีการสร้างจิตสำนึกใหม่ มีทัศนคติ ค่านิยมของสังคมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวและให้ความสำคัญกับการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและคนยากจน เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

(3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

ก. พื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน
ข. วางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก

ค. ให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ
ง. แก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง

(4) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ที่ประกอบด้วย

- ก. เป้าหมายคุณภาพทางเศรษฐกิจ
- ข. เป้าหมายการยกระดับคุณภาพชีวิต
- ค. เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดี
- ง. เป้าหมายลดความยากจน

2) แนวทางการพัฒนา

(1) การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทย

(2) การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง โดย

- ก. พัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคม
- ข. ปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน
- ค. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3) การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืน โดย

- ก. บริหารเศรษฐกิจส่วนรวม
- ข. เพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน

ของประเทศ

ค. พัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากการศึกษาหลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมาข้างต้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 63-67) ในหนังสือ เรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” ได้ประมวลและสรุปสาระสำคัญเป็น “หลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน 8 ประการ” ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ความพอเพียง หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนเน้นการผลิตและบริโภคโดยยึดถือทางสายกลาง ความพอประมาณ และความพอดี ในเวลาเดียวกัน ก็ก้าวให้ทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์ด้วย ตัวอย่างความพอเพียงในระดับบุคคล เช่น เน้นการผลิต การบริโภคและการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด สำหรับความพอเพียงในระดับชุมชน เช่น เน้นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ส่งเสริมให้ชุมชนและเครือข่ายสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น อันจะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี ประสพการณ์ การแข่งขัน และการช่วยเหลือกัน หากพิจารณาความพอเพียงโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่า

1) ความพอเพียงด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจให้ประชาชนในชุมชนรู้จักพอรู้จักประมาณ และพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ยึดมั่นในทางสายกลาง

2) ความพอเพียงด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสงบสุข ประชาชนมีเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามัคคีร่วมมือกันเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน โดยปราศจากการเบียดเบียนและเอารัดเอาเปรียบกันในชุมชน

3) ความพอเพียงด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยม และบริโภคนิยม

4) ความพอเพียงด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาอาชีพ พึ่งตนเองได้ พ้นจากความยากจน มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น และพ้นจากการเป็นหนี้สิน

5) ความพอเพียงด้านเทคโนโลยี หมายถึง ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพของตนเอง และชุมชน

6) ความพอเพียงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึงการไม่เบียดเบียนธรรมชาติจนเกินไป การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี ใช้อย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

ประการที่สอง ความมีเหตุผล หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ ทั้งนี้ การตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน โดยความรู้ที่ควรครอบคลุมความรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รวมถึงถึงความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบเพื่อประกอบการคิด การลงมือปฏิบัติจริง และการประเมินผล สำหรับคุณธรรมนั้น ควรมีความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ประการที่สาม การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรในการเตรียมความพร้อม ู้เท่าทันต่อผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน

ประการที่สี่ การพึ่งตนเอง หมายถึง ประชาชนและชุมชนสนับสนุนระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงคนอื่นหรือชุมชนอื่นจนเกินความจำเป็น โดยเน้นความสามารถของประชาชนและชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงประชาชนหรือชุมชนนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ ตัวอย่างการพึ่งตนเองในระดับบุคคล เช่น ประชาชนในชุมชนมีการพึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อตนเอง ชุมชนและประเทศชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สำหรับการพึ่งตนเองในระดับชุมชน เช่น แต่ละชุมชนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง เป็นอิสระ มีเกียรติและมีความภาคภูมิใจว่าขึ้นได้ด้วยขาของตนเอง หากจัดแบ่งเป็นการพึ่งตนเองในด้านต่าง ๆ จะได้ดังนี้

- 1) ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม เห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- 2) ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง และเป็นอิสระ

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนใช้และจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างฉลาด และหาหนทางเพิ่มมูลค่าโดยยึดหลักการ ของความยั่งยืน

4) ด้านเทคโนโลยี เลือกใช้เทคโนโลยีเฉพาะที่สอดคล้องกับพื้นฐานของภูมิปัญญา ชาวบ้าน ความต้องการ และสภาพแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญา ของชุมชนเอง

5) ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนระบบเศรษฐกิจของทุกชุมชนให้ยึดถือหลักการ “ตนเป็นที่ พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับ แรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิต ส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของประชาชนหรือชุมชน ในสภาพการณ์เช่นนี้ประชาชนหรือ แต่ละชุมชนจะกลายสถานะเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาดแทนที่ตลาดจะเป็นตัวกระทำ หรือเป็นตัวกำหนดดังที่เคยเป็นอยู่ ทั้งนี้ จะต้องมีการประหยัด ลดค่าใช้จ่ายหรือลดรายจ่าย ยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ และสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในพื้นที่หรือชุมชนของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไก่ ไม้ผล และพืชผัก ด้วย

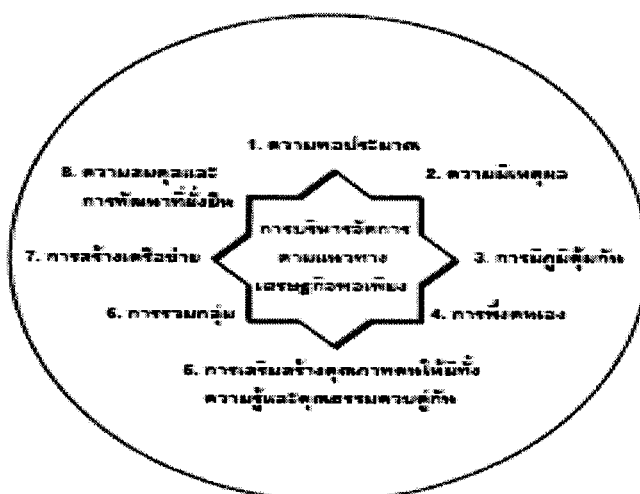
ประการที่ห้า การเสริมสร้างคุณภาพคน หมายถึง การเสริมสร้างจิตใจของประชาชน และชุมชนทุกระดับในชาติ เช่น การมีคุณธรรม การละความชั่วและทำความดี การไม่เบียดเบียน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเพียร ความอดทน ความรอบคอบ ความประหยัด ความ เมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคี เพื่อร่วมแรงร่วมใจกันประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผล สำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ยังรวมถึง ประโยชน์ใน ด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ ชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของ ชุมชนไทยให้คงอยู่ตลอดไป ตัวอย่างการเสริมสร้างคุณภาพคนที่เน้นด้านจิตใจโดยการละความชั่ว และทำความดี แก่ตัวเองอยู่เสมอ

ประการที่หก การรวมกลุ่ม หมายถึง การที่ประชาชนและชุมชนให้ความสำคัญกับการ รวมกลุ่ม โดยประชาชนหรือองค์กรในชุมชนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจ ค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน เมื่อประชาชนหรือองค์กรในชุมชนได้รับการพัฒนาให้ เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว ประชาชนในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้ เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็

จะสามารถเติบโตไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อม ๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้นด้วย

ประการที่เจ็ด การสร้างเครือข่าย หมายถึง ประชาชนและชุมชนร่วมมือกันสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ การบริหารจัดการ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา ทำให้เกิดเครือข่ายชุมชนที่ยึดการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด

ประการที่แปด ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนยึดถือการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม มีสมดุลระหว่างกระแสการแข่งขันจากโลกาภิวัตน์ และกระแสท้องถิ่นนิยม มีความหลากหลายในโครงสร้างการผลิต มีการใช้ทุนที่มีอยู่ในสังคมให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของท้องถิ่นที่ดี

ภาพที่ 2.1 หลักการสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน 8 ประการ ตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ

สรุป ในที่นี้ผู้ศึกษาได้นำปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน มาใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษาครั้งนี้ ปัจจัยดังกล่าวได้นำเสนอไว้แล้วอย่างละเอียดข้างต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ (ตัวแปรตาม)

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ได้เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักวิชาการและหน่วยงาน ดังนี้

เสนห์ จามริก (2527: 22) อ้างถึงใน เพชรวาปี พันธุ์เพ็ง (2539: 10) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ภาคกลาง 8 จังหวัด” ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ได้หมายความว่าประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่นักวิชาการหรือองค์กรพัฒนาตั้งขึ้น แท้จริงแล้วต้องให้ชุมชนมีกิจกรรม และวิธีการของเขาเองในชุมชน

สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2534: 92) อ้างถึงใน เพชรวาปี พันธุ์เพ็ง (2539: 10) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ภาคกลาง 8 จังหวัด” กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายที่ลึกซึ้งที่สุด มิได้หมายถึงเพียงเมื่อรัฐกำหนด โครงการอะไรขึ้นมาประชาชนก็ร่วมกันทำ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่บนเงื่อนไขของการเปลี่ยนการทำงานกลไกการพัฒนาจากการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึงการคืนอำนาจ (empowerment) ในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน อย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผนดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่และอนาคตของเขา

ดิน ปรัชญาพฤทธิ (2527) อ้างถึงใน ศรัญญา ดิพูน (2546: 5) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร” ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง หมายความว่า การเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชา การเข้าไปมีส่วนเสียงในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติรวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลกระทบของนโยบาย เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงนโยบายใหม่ครั้งต่อไป

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2537: 33) อ้างอิงใน ศรัญญา ดิพูน (2546: 5) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสาคร” การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถพัฒนาการศักยภาพของตนเองในการจัดแนวทางวิถีตามความปรารถนาาร่วมกันของคนในชุมชน และเป็นไปตามฉันทานุมัติของชุมชน โดยอำนาจรัฐมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในการเข้าไปแทรกแซง และกำหนดว่าอะไรคืออะไรไม่ดี

อาภาพร จันทร์สว่าง (2522: 26) อ้างถึงใน กิตติพงษ์ อินแก้ว (2549: 24) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันและจะต้องมีมากพอที่จะเกิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ จะต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะต้องเข้าร่วมปฏิบัติการนั้นๆ เหตุผล เบื้องแรกของการที่คนเรามาช่วยกันได้จะต้องตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำ ทั้งหมด ที่ทำโดย หรือ ทำในหลายกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือน ตัวนำให้บรรลุความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและการ รับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้น ผู้นำการ เปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับ ผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นการยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้น สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะที่ถูกต้อง

ทวี หงส์วิวัฒน์ (2527: 2) อ้างถึงใน กิตติพงษ์ อินแก้ว (2549: 24) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ได้ให้ความหมายของการ มีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการ จัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อ การดำรงชีพ เศรษฐกิจ และสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกในสังคม ในการ มีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการ กำหนดชีวิตตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527: 6) อ้างถึงใน กิตติพงษ์ อินแก้ว (2549: 24) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ได้ให้ความหมาย และ หลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการ ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายพัฒนาที่กำหนดไว้

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) (1990) อ้างถึงใน กิตติพงษ์ อินแก้ว (2549: 24) ภาคนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ได้เสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการ

1) ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ นั้นจะต้องมีเหตุผลที่สำคัญ ประการแรกประชาชนมองเห็นว่าตนเองได้รับผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง เป็นการได้รับการบอกกล่าว หรือชักชวนจากบุคคลอื่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ

2) ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึง การมองเห็นช่องทางในการมีส่วนร่วม และการมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากมีส่วนร่วม ดังนั้นพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางการมีส่วนร่วม จึงควรมีลักษณะดังนี้ คือประการแรก เป็นการเปิดโอกาสให้ทุก ๆ คนในชุมชน

3) ปัจจัยด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และผลประโยชน์ของกิจกรรมได้

แสวง รัตนมงคลมาศ (2540) อ้างอิงในกิตติพงษ์ อินแก้ว (2549: 24) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง การมีส่วนร่วมประชาชน หมายถึง

1) กระบวนการซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมทางสังคม

2) ประชาชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของคนต่อกิจกรรมนั้นๆ ในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย หรือ ดำเนินการดำเนินงานตามนโยบายในการร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนงาน ดำเนินการในกระบวนการจัดการและร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร และการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีเหตุผล 3 ประการ คือ (1) มีจุดร่วมในอุดมการณ์เดียวกัน (2) มีจุดร่วมในผลประโยชน์ และ (3) ยึดติดกับตัวบุคคล

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2548: 26) ในปี พ.ศ. 2548 ในหนังสือ เรื่อง “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ได้กล่าวสรุปว่า ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเอง นอกจากจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้เสนอโครงการหรือรัฐมีความรอบคอบและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นการควบคุมการบริหารงานของรัฐให้

มีความโปร่งใส (transparency) ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน (responsiveness) และมีความรับผิดชอบหรือสามารถตอบคำถามของประชาชนได้ (accountability) อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มาตรา 78 (5) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจ รัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น
- (4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้ง กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถ แสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่
- (5) ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิ เลือกลงตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วน ของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

ในที่นี้ผู้ศึกษาขอสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความ ร่วมมือความร่วมมือรับผิดชอบของประชาชนในทิศทางที่สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือ หลายกิจกรรม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

4. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ

เนื่องจากปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีน้อยมาก ผู้ศึกษาจึงนำแนวคิดที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านอื่น ๆ มาเทียบเคียง ดังนี้

ประทุมทิพย์ พ่วงวัฒนวงศ์ (2543) บทความเรื่อง “ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด พิจิตร” ได้ศึกษาพบว่า

ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนใน โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร

1) สภาพการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์มากที่สุด และมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาด้านการเรียนการสอนน้อยที่สุด

2) ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนใน โรงเรียนประถมศึกษา ชุมชนมีปัญหาการมีส่วนร่วมในระดับน้อยทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหา มากที่สุด และชุมชนมีปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา ด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์น้อยที่สุด

แนวทางในพัฒนาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนใน โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร

1) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรมีนโยบายที่ชัดเจนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

2) สำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับตัวแทนของชุมชน เพื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเองในการพัฒนาการศึกษาและปฏิบัติงานร่วมกับโรงเรียนต่อไป

3) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรสร้างความตระหนักให้กับโรงเรียนในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4) โรงเรียนควรมีทำที่ชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
พัฒนาการศึกษา

มนัส สุวรรณ และคณะ (2534 : 108-111) ในปี พ.ศ. 2546 ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบขององค์กรภาคประชาชน ในระบบการบริหารงานและกิจการสาธารณะของท้องถิ่น เสนอสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พบว่า ประเทศไทยจะพบว่า มีบทบัญญัติของกฎหมายจำนวนมากที่ระบุถึง บทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอบทบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 จากกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาคประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) การใช้สิทธิถอดถอนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น
- 3) การใช้สิทธิในการริเริ่มเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น
- 4) การใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) การใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลปกครอง
- 6) การใช้สิทธิยื่นคำขอให้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมาย
- 7) การใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- 8) การใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- 9) การมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 10) การใช้สิทธิเลือกตั้งคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

จากผลการศึกษาข้อมูลทั้งจากข้อมูลเอกสาร แบบสอบถาม การประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบ**ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ**ในการกำกับดูแลและตรวจสอบจากภาคประชาชนหลายประการ ได้แก่

- 1) การไม่ได้รับรู้/ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ตัวแทนประชาคมตำบลหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไปยังไม่ได้รับรู้หรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอเกี่ยวกับช่องทางและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ตัวแทนประชาคมและประชาชนทั่วไปไม่รู้ว่าสามารถเสนอถอดถอนคณะผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่นได้ ไม่รู้ว่ามีสิทธิที่จะเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ เป็นต้น หรือหากจะมีส่วนร่วมแล้ว ก็มักจะเป็นเพียงการร่วมรับรู้ข้อมูลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชุมและแจ้งให้รู้เท่านั้น เป็นการสื่อสารทางเดียวมากกว่าจะเป็นการสื่อสารสองทาง
- 2) การไม่เข้าใจอย่างเพียงพอเกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการเข้ามีส่วนร่วม จากการที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้รับ/ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นในการต้องเข้าไปร่วมและวิธีการในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมฟังการประชุมสภาท้องถิ่นได้ แต่ในข้อเท็จจริง นอกจากประชาชนส่วนมากจะไม่รู้ว่าจะสามารถเข้าฟังได้แล้ว ยังไม่รู้ว่าจะทำไ้ตนเองจึงต้องเสียเวลาไปนั่งฟังสมาชิกสภาอภิปรายถกเถียงกันในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วย
- 3) ไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม ในทางหลักการ แม้ว่าจะมีกฎหมายที่สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแล และตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนหนึ่งก็ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานของตน เนื่องจากเห็นว่า บทบาทของประชาชนในเรื่องนี้เป็นการจับผิดการทำงานของตนเอง หรืออาจทำให้การทำงานล่าช้า เป็นต้น
- 4) ไม่เข้ามามีส่วนร่วม ในทางปฏิบัติแล้ว นอกจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่นแล้วประชาชนมักจะมีส่วนร่วมในขอบเขตที่จำกัดเนื่องจากประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะชุมชนชนบทต่างมีภารกิจที่ต้องทำมาหากินเลี้ยงครอบครัว จึงเห็นว่า การไปร่วมในการกำกับดูแล และตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็น การเสียเวลาหรือไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในเรื่องที่จะเข้าไปร่วมหรือเห็นว่า อาจเป็นอันตรายต่อตัวเองและครอบครัว

จากสภาพปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาคประชาชนที่กล่าวแล้วทั้ง 4 ประการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) รัฐบาลควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการท้องถิ่น ในมิติต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาครัฐ และภาคประชาชนถือเป็นส่วนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์นี้และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นี้ต้องให้ผู้มีส่วนได้เสีย เข้าร่วมในการจัดทำแผนด้วยเพื่อให้เกิดความรู้สึกของความเป็นหุ้นส่วน

2) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่นจัดทำแผนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ของตนเองในแต่ละด้านอย่างเป็นรูปธรรมเช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร การร่วมเป็นที่ปรึกษา/กรรมการ การจัดเวทีประชาคม การจัดทำการสำรวจความคิดเห็นประชาชน เป็นต้น และเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบถึงสาระสำคัญของแผนนี้

3) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกลุ่มระชาคมท้องถิ่นที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มรักษ์สิ่งแวดล้อม หรืออาจมอบหมายภารกิจบางประการให้กลุ่มประชาคมท้องถิ่นไปดำเนินการแทนก็ได้โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำกับ ดูแล เช่น กิจกรรมด้านศูนย์พัฒนาเด็ก กิจกรรมด้านพัฒนาเยาวชน กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

4) จัดทำคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือฯ นี้จะให้ข้อมูลข่าวสารและแนวทางในการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น ช่องทางที่ประชาชนจะมีส่วนร่วม หรือวิธีการเสนอและยกวางข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นต้น และให้มีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบในวงกว้างทั้งโดยสื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ในสื่อต่างๆ รวมทั้งในระบบอินเทอร์เน็ตด้วยเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องนี้อย่างกว้างขวาง

5) จัดทำหลักสูตรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสานงานกับหน่วยงานที่มีหลักสูตรอบรมบุคลากรท้องถิ่นทั้งส่วนราชการและสถาบันการศึกษา ให้สอดแทรกเนื้อหาในส่วนนี้ในการจัดอบรม การประชุม สัมมนาตัวแทนประชาคมระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

6) สืบเนื่องจากข้อ 5 ควรให้สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเช่น สถาบันราชภัฏเป็นแกนนำในแต่ละจังหวัดในการให้ความรู้แก่ประชาชนและผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเรื่องนี้อย่างบูรณาการ โดย

ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้หลักสูตรกลางที่ผลิตขึ้นเป็นแนวทางการอบรม รวมทั้งขอความร่วมมือจากสำนักงานสาขาของสภาทนายความแห่งประเทศไทยในการให้ความรู้ และความช่วยเหลือแก่ประชาชนท้องถิ่นในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ตลอดจนข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น

7) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีและใช้สื่อต่าง ๆ ในการเข้าถึงประชาชน เช่น เคเบิลทีวีท้องถิ่น หรือการใช้วิทยุเสียงตามสายให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นในเรื่องนี้ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รวมถึงการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภาท้องถิ่น ในวาระที่สำคัญ ๆ เช่น การประชุมเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจในสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล และตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระตุ้นให้ประชาชนสนใจมีส่วนร่วมในกิจการของท้องถิ่น

8) กำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัววัดผลงานที่สำคัญ (Key Performance Indicators) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีผลต่อการที่รัฐบาลจัดสรรรายได้ให้แก่แต่ละองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

9) ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้ภายในปี 2547 เพื่อเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่ประชาชน และรับฟังความคิดเห็น รวมถึงลดข้อจำกัดความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตด้วย

10) ให้มีการเพิ่มเติมบทบาท ปรับปรุงกฎ ระเบียบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นให้เหมาะสมเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้น

พระราชันท์มุนี (2550: 21-22) ในบทความ เรื่อง “ปาฐกถาธรรม เรื่อง ธรรมกับการเมือง” (พิมพ์เผยแพร่โดย อุดร ตันติสุนทร ประธานมูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาประเทศชาติและประชาชนของผู้บริหารและประชาชน ไว้ว่า เราทุกคนเปรียบเสมือนอยู่ในเรือลำเดียวกัน ถ้าเรือล่มเราก็ตายด้วยกัน ถ้าเรือไปถึงฝั่ง เราก็ก็นั่งไปด้วยกัน ทุกคนจะต้องรู้หน้าที่ใครเป็นนายเรือ ใครเป็นนายท้าย ใครเป็นช่างกล ใครเป็นคนทำความสะอาด ใครเป็นผู้โดยสาร ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตน และประสานงานระหว่างกันและกัน เพื่อเรือจะได้ผ่านพายุไปถึงฝั่งคือความสุขความเจริญของทุกคนตามที่เรารปรารถนา สิ่งที่ต้องการในเวลานี้ก็

คือ ความรัก ความสามัคคีและความเสียสละเพื่อประเทศชาติ ไม่เอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ไม่เห็นแก่ตัวโดยมุ่งกระทำเพื่อประโยชน์แก่ความสุขส่วนตัวและพรรคพวก ให้มองถึงประโยชน์และความสงบสุขของสังคมส่วนรวมตามหลักของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าท่านทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่ก็เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขของมนุษย์ทั้งหลาย เราทั้งหลายที่เป็นศิษย์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ต้องปฏิภาณตนว่า เราจะอยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ สิ่งใดอันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่เพื่อนมนุษย์แก่ประเทศชาติ เราจะไม่ส่งเสริมสิ่งนั้นแต่เราจะหาทางปิดกั้นสิ่งนั้น ไม่ให้เจริญงอกงามขึ้นในชาติบ้านเมืองของเรา นี่คือ อุดมการณ์และหน้าที่ของผู้บริหารประเทศชาติและของประชาชน เราทุกคนจึงต้องช่วยกัน ช่วยจนสุดกำลัง อย่าเมินเฉยนั่งดูตาย ไม่เอาใจใส่ ให้ช่วยกันทำ ช่วยกันคิด ช่วยกันนึก ให้ยื่นเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน มีจิตมั่นคงที่จะก้าวไปข้างหน้าในการสร้างสรรค์สิ่งทั้งปวง ให้เกิดความสุขความเจริญแก่ชาติบ้านเมือง

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ศึกษาได้แนวทางและจะนำข้อมูลหรือสาระสำคัญดังกล่าวนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการเสนอแนะและอภิปรายผลในบทที่ 5 ต่อไป

5. ความเป็นมา โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

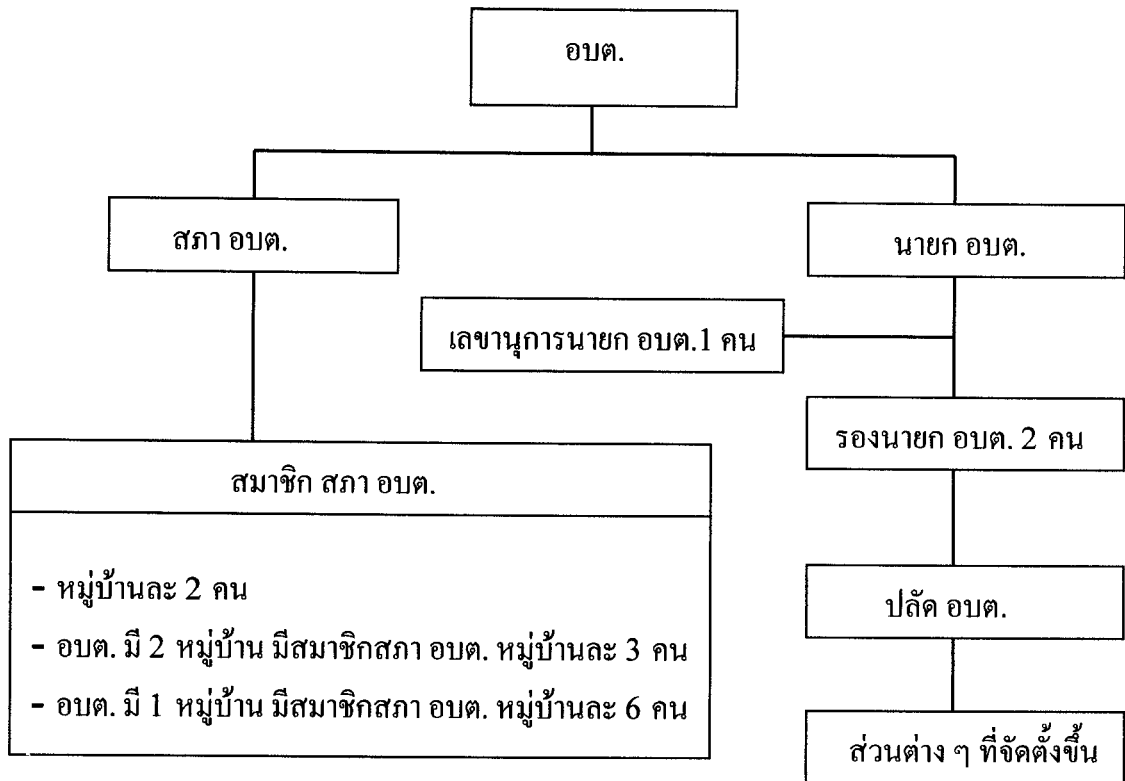
โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน (ธันวาคม 2550) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) ประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1) โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2) โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกตั้งแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมาย มีองค์ประกอบ คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

หน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็น และสมควร

หน้าที่อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 68 ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวข้างต้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือ หน่วยงานของรัฐในการเข้าไปดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้า และนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา ดำเนินงานด้วย

5.2 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนขึ้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม

ในการจัดการระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่นๆ
- 5) การสาธารณสุขการ
- 6) การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพประชาชน
- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

- 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- 25) การผังเมือง
- 26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 28) การควบคุมอาคาร
- 29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุป จากการศึกษาข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นมา โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงพระราชบัญญัติ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้นำไปปรับใช้ในการอภิปรายผลและในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย หมายถึง ขั้นตอนการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำวิจัยสนาม มีส่วนทำให้การศึกษาหรือการวิจัยเป็นระบบ เป็นสากล ได้รับการยอมรับในทางวิชาการ และมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยเพิ่มความชัดเจนและความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านมากขึ้นด้วย แต่ทั้งนี้ ขั้นตอนการนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยจะต้องชัดเจน เป็นระบบ ไม่สับสน และใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านจะเข้าใจได้ง่าย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ “เทคนิคการเขียนงานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์” ค้นคืนวันที่ 24 มิถุนายน 2550 จาก <http://www.wiruch.com> การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผู้ศึกษาได้กำหนดหัวข้อสำหรับวิธีดำเนินการวิจัยไว้ 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาทำการวิจัย
6. แผนการดำเนินงาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หัวข้อนี้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร หมายถึง ประชากรเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตากดี จำนวน 37,061 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ จำนวน 18,658 คน สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์ “ประชากร” ค้นคืนวันที่ 22 มิถุนายน 2550 จาก <http://61.19.192.250/intra/mis/main.php>

1.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชากรที่เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง และสาเหตุที่เลือกศึกษา กลุ่มตัวอย่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลตาคลีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ เนื่องจากในจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางและขนาดเล็กเท่านั้น ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาคลีซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดกลางเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 37,061 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 617 คน และประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีจำนวนประชากรมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 18,658 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 606 คน โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างมาจากการคำนวณ โดยใช้ ตารางของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 96 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.04 ดังตารางที่ 3.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่

ขนาด ประชากร	ระดับความคลาดเคลื่อน					
	± 1%	± 2%	± 3%	± 4%	± 5%	± 10%
500	b	b	b	b	222	83
1,000	b	b	b	385	286	91
1,500	b	b	638	441	316	94
2,000	b	b	714	476	333	95
2,500	b	1,250	769	500	345	96
3,000	b	1,364	811	517	353	97
3,500	b	1,458	843	530	359	97
4,000	b	1,538	870	541	364	98
4,500	b	1,607	891	549	367	98
5,000	b	1,667	909	556	370	98
6,000	b	1,765	938	566	375	98
7,000	b	1,842	959	574	378	99
8,000	b	1,905	976	580	381	99
9,000	b	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
----> ∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

หมายเหตุ : b ในกรณีนี้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมากกว่าร้อยละ 50 ของประชากร

ที่มา : Yamane, Taro.(1967) *Statistics, An Introductory Analysis*. Second Edition, New York:

Harper and Row.

นอกจากนี้แล้ว ยังมีการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (delphi) จำนวน 2 คนอีกด้วย โดยผู้ศึกษาเป็นคนสัมภาษณ์เอง

สำหรับเหตุผลที่เลือกเฉพาะประชาชนเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพราะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารการจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรบริหารส่วนตำบลโดยตรง อีกทั้งเป็นผู้รับบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ กฎหมายยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่งหมายถึง การศึกษาหรือการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ในการศึกษานี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น การรวบรวมข้อมูลในลักษณะของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ เห็นได้จากการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญที่เรียกว่า เคล ฟอล์ ด้วย การศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างภาคสนาม โดยแจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ หลักเกณฑ์การสร้างคำถาม ลักษณะแบบสอบถาม และการทดสอบแบบสอบถาม

2.1 หลักเกณฑ์การสร้างข้อคำถาม สำหรับหลักเกณฑ์การสร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 คำนึงถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ ขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยนี้ให้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.1.2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีในการตั้งข้อคำถาม

2.1.3 ใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้ศึกษาเอง

2.1.4 ขอคำปรึกษา คำแนะนำ และความร่วมมือจากผู้มีความรู้ความสามารถ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน นอกจากนี้ ยังคำถามอีกด้วย

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม ในการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนามนั้น ได้ใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ผู้ศึกษาได้เลือกสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) ตามแบบของ อาร์. เอ. ลิเคิร์ต (R. A. Likert) หรือ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) โดยกำหนดให้มีน้ำหนักเปรียบเทียบกัน เป็นการแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าของการตีความหมาย ออกเป็น 3 ระดับ พร้อมกันนี้ ได้จัดรูปแบบที่เอื้อต่อการประเมินผล ให้มีความง่ายต่อผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ผล มีค่าน้ำหนักเปรียบเทียบกัน 3 ระดับ

ระยะของช่วงคะแนน

$$\begin{aligned} \text{คะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

กำหนดคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

3 เห็นด้วยระดับมาก	ช่วงคะแนน	2.33 - 3.00 คะแนน
2 เห็นด้วยระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน	1.67 - 2.32 คะแนน
1 เห็นด้วยระดับน้อย	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.66 คะแนน

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่านั้น อาจแบ่งเป็น 3 ระดับ หรือ 5-6 ระดับก็ได้ แต่ในที่นี้เลือก 3 ระดับ

ส่วนเหตุผลสำคัญที่เลือกสร้างแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่าที่แบ่งเป็น 3 ระดับนั้น มีดังนี้

1) ผู้ศึกษาไม่ต้องการใช้การประเมินความละเอียดในระดับที่มากจนเกินไป เช่น 5 หรือ 6 ระดับ ซึ่งเป็นระดับที่เกินความเป็นจริง เกินความจำเป็น ผู้ตอบแบบสอบถามแยกแยะความเห็นหรือความรู้สึกของแต่ละระดับอย่างชัดเจนได้ยาก เกิดการโต้แย้งได้ง่าย ที่สำคัญคือ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์จริงและฝืนสภาพความเป็นจริง แต่ผู้ศึกษาต้องการใช้การประเมินความละเอียดที่อยู่ในระดับที่พอเหมาะที่ง่ายสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 3 ระดับ

2) ประหยัดเวลาแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อแบบสอบถามมีจำนวนมากกว่า 50 ข้อ

3) ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจได้สะดวก รวดเร็ว แยกแยะความรู้สึกได้ง่าย และไม่ฝืนความรู้สึก

4) ง่ายต่อผู้อ่านหรือนำผลการศึกษาวិจัยไปศึกษา

5) ทำให้ข้อมูลที่ได้รับเป็นกลุ่มก้อน ชัดเจน ถ้าเป็น 5 ระดับ ข้อมูลจะกระจายอีกทั้งเวลาผู้ศึกษาเขียนบรรยาย ข้อมูลจะยืดเยื้อ ซ้ำซาก เกินความจำเป็น ทำให้หน้าเบื่อในการอ่านงานวิจัย

6) ทำให้ประหยัดเวลาและง่ายต่อการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการนำเสนอหรือเขียนบรรยายข้อมูล

7) ในทางปฏิบัติ บ่อยครั้งที่เริ่มแรก ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ 5-6 ระดับ แต่หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว และนำข้อมูลมาประมวลและวิเคราะห์ปรากฏว่า ข้อมูลมีลักษณะกระจายไม่เป็นกลุ่มก้อน บางระดับหรือหลายระดับ ไม่มีน้ำหนักมากเพียงพอ หรือบางระดับใกล้เคียงกันมาก ทำให้ในที่สุดจำเป็นต้องยุบรวมเป็น 3 ระดับ การยุบรวมเช่นนี้อาจส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนไป

8) มีนักวิชาการได้ใช้เพียง 3 ระดับอย่างแพร่หลาย และยอมรับการใช้แบบสอบถามที่เป็น 3 ระดับนี้ด้วย (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ถัดดาวัลย์ รอดมณี และไพฑูรย์ ภักดี (2529: 310-311) ในหนังสือ เรื่อง “เอกสารการสอนชุดวิชาขอบข่ายและวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2539: 377; สมชัย ศรีสุทธานิกร 2546: 15) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามทฤษฎีของเบสท์ (Best 1977: 174) และแนวคิดของแดเนียล (Daniel 1995: 18-19) โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุด ลบด้วยค่าคะแนนต่ำสุด และนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับที่ต้องการแบ่ง ดังนั้น แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้จึงประกอบขึ้นด้วยข้อคำถามหลายข้อที่สามารถใช้เป็นตัวแทน หรือตัวชี้วัดที่ครอบคลุมเนื้อหา และสาระที่ต้องการตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาวิจัยได้อย่างครบถ้วน โดยแบบสอบถามประกอบขึ้นด้วยข้อคำถามปิดเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีข้อคำถามในตอนท้ายสุดด้วย

แบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน

ส่วนที่สาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลตาคีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ โดยครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน

ส่วนที่สี่ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบลตาคีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ในจังหวัดนครสวรรค์

สำหรับรายละเอียดของแบบสอบถาม มีดังนี้

หนึ่ง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบลตาคีกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน คือ (1) ความพอเพียง (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน (4) การพึ่งตนเอง (5) การเสริมสร้างคุณภาพคน (6) การรวมกลุ่ม (7) การสร้างเครือข่าย และ (8) ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

สอง มีข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

สาม มีข้อคำถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ทั้งนี้ ข้อคำถามทุกข้อจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ด้วย

2.3 การทดสอบแบบสอบถาม การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือช่วยในการทำวิจัยสนาม ผู้ศึกษาได้สร้างหรือออกแบบสอบถามและสร้างตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์การวิจัยขอบเขตการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) โดยผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ขกร่างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

ขั้นตอนที่สอง การตรวจสอบความเที่ยงตรง เป็นลักษณะของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ตลอดจนเนื้อหาและถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุมและถูกต้อง โดยดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือที่ปรึกษาโครงการศึกษาตรวจสอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีจำนวน 2 คน คือ (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช

วิธีพิจารณารรณ และ (2) อาจารย์ พลเอกศิริรินทร์ ฐูปกล้า เมื่อพบข้อบกพร่อง ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่สาม การตรวจสอบความเชื่อถือได้ดำเนินการโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pretest) เพื่อทดสอบหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 50 คน ต่อจากนั้น จึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 50 ชุด ดังกล่าวนั้นมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ จากสูตร หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (L. J. Cronbach 1951: 297-334) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ได้กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ และหลังจากนำแบบสอบถามจำนวน 50 ชุดดังกล่าวมาทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ พบว่า ค่าความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.95 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ อาจคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

$$a = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

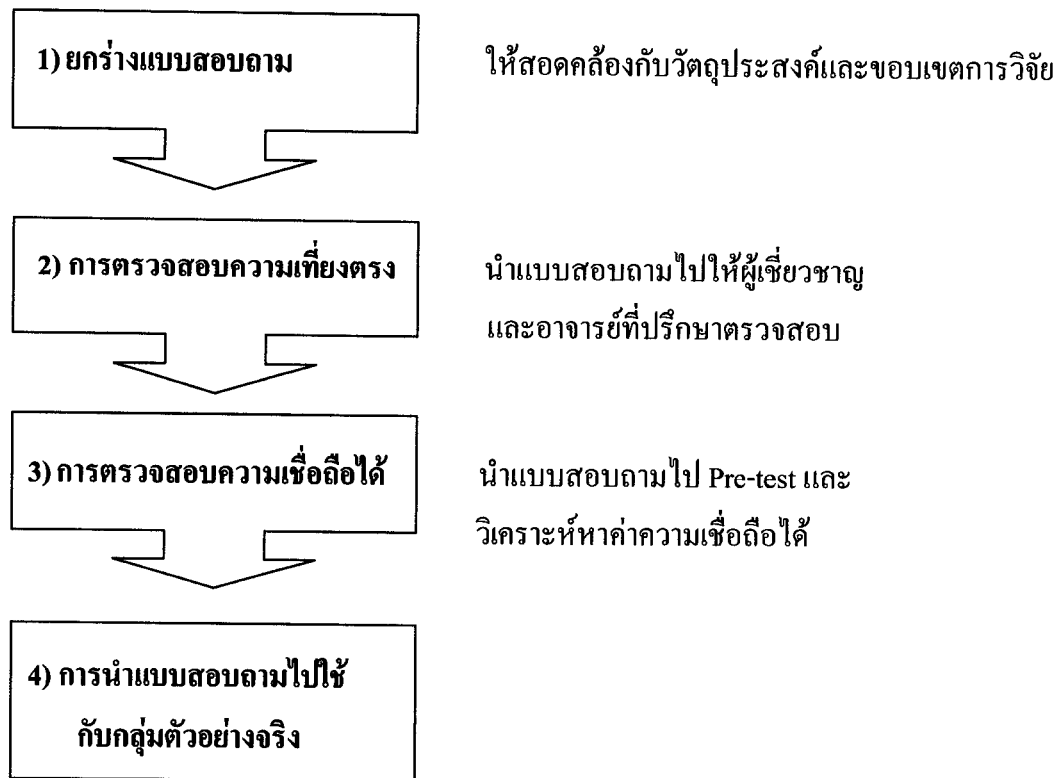
a = ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อในแบบสอบถามทั้งหมด

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ

ขั้นตอนที่สี่ การนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้ผู้กลุ่มตัวอย่างตอบและเก็บรวบรวมกลับมาประมวลและวิเคราะห์ต่อไปที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หากพบข้อบกพร่องในขั้นตอนใด ผู้ศึกษาก็จะนำไปปรับปรุงแก้ไขจนผ่านทุกขั้นตอน ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถามทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้นนี้ ได้สรุปไว้ในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และ (2) การรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนาม

3.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา หนังสือ รายงานผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่าง ๆ รวมตลอดถึงข้อมูลที่ได้จากอินเทอร์เน็ต (internet)

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนาม ผู้ศึกษาได้ออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วแจกให้กลุ่มตัวอย่าง หรือนำไปฝากผู้นำท้องถิ่นให้แจกต่อกลุ่มตัวอย่าง และผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเสริมข้อมูลหลักที่ได้จากการวิจัยสนามเชิงปริมาณ ดังนี้

3.2.1 นายอำนวยการ ฐรรักดี ตำแหน่งกำนัน ตำบลตาคลี วันที่สัมภาษณ์ สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 ระหว่างเวลา 09.30 น. ถึง 10.00 น. รวมเวลา 30 นาที สถานที่สัมภาษณ์ คือ ที่ทำการกำนันตำบลตาคลี

3.2.2 นายบุญเลิศ ชุนณรงค์ ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 ระหว่างเวลา 11.30 น. ถึง 12.15 น. รวมเวลา 45 นาที สถานที่สัมภาษณ์คือ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดย ผู้ศึกษา ได้นำแบบสอบถามที่ลงรหัสข้อมูลแล้วมาทำการวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์ด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) การคำนวณค่าร้อยละ (percentage) ใช้ อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

4.2 ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D. ใช้ อธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน

4.3 การทดสอบค่าที (t-test) ใช้ในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ของตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

4.4 การนำเสนอข้อมูลมาเขียนเชิงพรรณนา (descriptive statistics) นำเสนอข้อมูล โดยใช้ วิธีการบรรยาย ประกอบตาราง เพื่อให้สามารถเข้าใจผลการศึกษาค้นคว้ายิ่งขึ้น

5. ระยะเวลาทำการวิจัย

โครงการศึกษานี้มีระยะเวลาทำการศึกษา 8 เดือน นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2550 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2551

6. แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการใช้เวลา 8 เดือน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ระยะเวลาทำการวิจัย 8 เดือน							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1. รวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร เช่น หนังสือ บทความ เอกสารเกี่ยวกับความเป็นมา สภาพ ทั่วไป สถิติ อ่างางหน้าที่ ฯลฯ	—————							
2. รวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนามที่สอบถาม ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ การวิจัย และขอบเขตการวิจัย			—————					
3. ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล						—————		
4. เสนอผลการศึกษา และจัดทำเป็นรูปเล่มที่ สมบูรณ์							—————	

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของ เรื่อง “การวิเคราะห์การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ (1) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (2) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ ทั้งนี้โดยใช้การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิด การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลตากาศีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ จำนวน 1,104 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (1,223 คน) ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้น จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีบรรยายประกอบตาราง

ผู้ศึกษาได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

- 1) n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- 2) $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (mean)
- 3) S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- 4) t-test แทน การทดสอบค่าที

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน การพึ่งตนเอง การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นอกจากนี้ ยังได้มี การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อีกด้วย เป็นวิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ส่วนที่ 3 ข้อสรุปที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 หัวข้อ

3.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา แนวทางการพัฒนา การ

เปรียบเทียบภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาคีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ซึ่งมีจำนวน 1,104 คน ผู้ศึกษาได้ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (n = 1,104) แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

	ข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง	n = 1,104	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของ กลุ่มตัวอย่าง	1.1 ประชาชนใน อบต. ตาคี	554	50.3
	1.2 ประชาชนใน อบต. แม่เลย์	547	49.7
	รวม	1,104	100.0
2. เพศ	2.1 ชาย	577	52.3
	2.2 หญิง	527	47.7
	รวม	1,104	100.0
3. อายุ	3.1 ต่ำกว่า 30 ปี	420	38.0
	3.2 ระหว่าง 31 – 40 ปี	245	22.2
	3.3 ระหว่าง 41 – 50 ปี	259	23.5
	3.4 51 ปีขึ้นไป	180	16.3
	รวม	1,104	100.0
4. การศึกษา	4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	960	87.0
	4.2 ปริญญาตรี	128	11.6
	4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	16	1.4
	รวม	1,104	100.0

ตารางที่ 4.1

	ข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง	n = 1,104	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ	5.1 รับจ้าง	326	29.5
	5.2 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	173	15.7
	5.3 เกษตรกรรม	356	32.2
	5.4 พนักงานบริษัทเอกชน	67	6.1
	5.5 นักเรียน/นักศึกษา	153	13.9
	5.6 อื่น ๆ	29	2.6
	รวม	1,104	100.0

จากการศึกษาตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลตาคี (ร้อยละ 50.3) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ (ร้อยละ 49.7) ในเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.3) เป็นเพศชาย และส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 47.7) เป็นเพศหญิง ในเรื่องอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 38.0) อายุต่ำกว่า 30 ปี, (ร้อยละ 23.5) อายุระหว่าง 41-50 ปี, (ร้อยละ 22.2) อายุระหว่าง 31-40 ปี, และ (ร้อยละ 16.3) อายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป ในเรื่องการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.0) มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี, (ร้อยละ 11.6) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และ (ร้อยละ 1.4) มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ในส่วนของการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 32.2) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาตามลำดับคือ (ร้อยละ 29.5) ประกอบอาชีพรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, (ร้อยละ 15.7) ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ, (ร้อยละ 13.9) เป็นนักเรียน/นักศึกษา, (ร้อยละ 6.1) ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และที่เหลือ (ร้อยละ 2.6) ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น แม่บ้าน หรือไม่ได้ประกอบอาชีพ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ แบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น แต่ละหัวข้อมีดังต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงนั้นครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน การพึ่งพาตนเอง การเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่าย และความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 12 หัวข้อดังต่อไปนี้

2.1.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความพอประมาณ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความพอประมาณ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือย	(345) 31.1	(639) 57.9	(120) 10.9	(1,104) 100.0	2.20	0.616	ปานกลาง
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่คิดยึดกับวัตถุมากเกินไป	(306) 27.7	(625) 56.6	(173) 15.7	(1,104) 100.0	2.12	0.648	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการด้านความ พอประมาณ	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
3. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านความ พอประมาณ ในระดับสูง	(293) 26.5	(623) 56.4	(188) 17.0	(1,104) 100.0	2.10	0.653	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.14	0.639	ปานกลาง

หมายเหตุ สำหรับตารางที่ใช้สถิติ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ S.D. และการทดสอบค่าที (t-test)

- 1) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05
- 2) ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับ มีช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้
  - (1) เห็นด้วยมาก ช่วงคะแนน 2.33 - 3.00 คะแนน
  - (2) เห็นด้วยปานกลาง ช่วงคะแนน 1.67 - 2.32 คะแนน
  - (3) เห็นด้วยน้อย ช่วงคะแนน 1.00 - 1.66 คะแนน

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.20) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือยและกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ ในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์

ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.14)

2.1.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความมีเหตุผล ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านความมีเหตุผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการด้านความมี เหตุผล	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
4. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่อยู่บน พื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ	(296) 26.8	(618) 56.0	(190) 17.2	(1,104) 100.0	2.10	0.657	ปานกลาง
5. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล	(288) 26.1	(661) 59.9	(155) 14.0	(1,104) 100.0	2.12	0.622	ปานกลาง
6. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านความมีเหตุผล ในระดับสูง	(267) 24.2	(658) 59.6	(179) 16.2	(1,104) 100.0	2.08	0.631	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.10	0.636	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบและกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล ในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.10)

2.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการมีภูมิคุ้มกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
7. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกัน หรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิด จากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	(273)	(632)	(199)	(1,104)	2.07	0.651	ปานกลาง
8. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการวางแผนและ ความยืดหยุ่นในการปรับตัว	(280)	(634)	(190)	(1,104)	2.08	0.648	ปานกลาง
9. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการมีภูมิคุ้มกันใน ระดับสูง	(272)	(625)	(207)	(1,104)	2.06	0.656	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.07	0.651	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4.4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ
ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิด
จากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า องค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการใน
เรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.06) ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกันในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.07)

2.1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามด้านการพึ่งพาตนเอง

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการ ด้านการ พึ่งพาตนเอง	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
10. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคล หรือหน่วยงานอื่น	(261) 23.6	(671) 60.8	(172) 15.6	(1,104) 100.0	2.08	0.621	ปานกลาง
11. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องความสามารถของ ประชาชนและชุมชนโดยไม่ พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชน หรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ	(283) 25.6	(623) 56.4	(198) 17.9	(1,104) 100.0	2.05	0.656	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการ ด้านการ พึ่งพาตนเอง	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
12. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านการพึ่งพา ตนเอง ในระดับสูง	(269)	(621)	(214)	(1,104)	2.05	0.660	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.06	0.645	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่นและกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.05) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชนโดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.05) ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการพึ่งพาตนเอง ในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพึ่งพาตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.06)

2.1.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการ ด้านการ เสริมสร้างคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กัน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
13. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่ เสริมสร้าง คุณภาพของประชาชนทั้งด้าน วัตถุและด้านจิตใจ	(310) 28.1	(590) 53.4	(204) 18.5	(1,104) 100.0	2.10	0.676	ปานกลาง
14. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ ประชาชนมีความรู้และมี คุณธรรมควบคู่กัน	(282) 25.5	(658) 59.6	(164) 14.9	(1,104) 100.0	2.11	0.627	ปานกลาง
15. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านการ เสริมสร้างคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กันในระดับสูง	(279) 25.3	(620) 56.2	(205) 18.6	(1,104) 100.0	2.07	0.659	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.09	0.654	ปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย
ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาส
ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุ
และด้านจิตใจ และกลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.11) ว่า องค์การบริหาร

ส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่าในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.09)

2.1.6 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรวมกลุ่ม ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการรวมกลุ่ม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
16. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม	(241) 21.8	(703) 63.7	(160) 14.5	(1,104) 100.0	2.07	0.598	ปานกลาง
17. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ	(281) 25.5	(658) 59.6	(165) 14.9	(1,104) 100.0	2.11	0.627	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารจัดการด้านการ รวมกลุ่ม	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
18. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง	(256)	(646)	(202)	(1,104)	2.05	0.643	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.07	0.622	ปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่มและกลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.11) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.05) ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.07)

2.1.7 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างเครือข่าย ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างเครือข่าย

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการด้านการ สร้างเครือข่าย	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
19. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการอย่างเป็น เครือข่าย	(224) 20.3	(689) 62.4	(191) 17.3	(1,104) 100.0	2.03	0.613	ปานกลาง
20. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการสร้างเครือข่าย อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ ร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	(261) 23.6	(655) 69.3	(188) 17.0	(1,104) 100.0	2.07	0.635	ปานกลาง
21. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านการสร้าง เครือข่าย ในระดับสูง	(224) 20.3	(673) 61.0	(207) 18.8	(1,104) 100.0	2.02	0.625	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.04	0.624	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยใน
ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.03) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่ายและกลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยใน
ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้

ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ
ร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย
2.02) ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา
มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย ในระดับปานกลาง

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการสร้างเครือข่าย พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม
2.04)

**2.1.8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน** ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ ยั่งยืน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
22. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์ รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ	(264) 23.9	(666) 60.3	(174) 15.8	(1,104) 100.0	2.08	0.625	ปานกลาง
23. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการให้บริการ ประชาชนอย่างสมดุลระหว่าง ด้านวัตถุและจิตใจ	(238) 21.6	(657) 59.5	(209) 18.9	(1,104) 100.0	2.03	0.636	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
24. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการด้านความสมดุล และการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน ระดับสูง	(274)	(642)	(188)	(1,104)	2.08	0.642	ปานกลาง
25. ในภาพรวม อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการในระดับสูง ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความ พอประมาณ การมีภูมิคุ้มกัน, ความมีเหตุผล, การพึ่งตนเอง, การรวมกลุ่ม, การเสริมสร้าง คุณภาพคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กัน, การสร้าง เครือข่าย, และความสมดุลและ การพัฒนาที่ยั่งยืน	(301)	(674)	(129)	(1,104)	2.16	0.605	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.087	0.627	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยใน
ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์กรร่วม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และ
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.03) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

นครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับปานกลาง

ในส่วนของภาพรวม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16) ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการในระดับปานกลาง ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ, การมีภูมิคุ้มกัน, ความมีเหตุผล, การพึ่งตนเอง, การรวมกลุ่ม, การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน, การสร้างเครือข่าย, และความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.087)

2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.10 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัญหา 8 ด้าน

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
1. ด้านความพอประมาณ							
1. อบต. ของท่านไม่ได้เปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือ หลักประหยัด หรือความไม่ ฟุ่มเฟือย	(309)	(606)	(189)	(1,104)			
	27.3	61.1	17.1	100.0	2.11*	0.663	ปานกลาง
2. อบต. ของท่านไม่ได้ สนับสนุนให้ประชาชน ตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ ดียึดกับวัตถุมากเกินไป	(257)	(606)	(109)	(972)			
	26.4	62.4	11.2	100.0	2.08	0.678	ปานกลาง
	รวม				2.095	0.670	ปานกลาง
2. ด้านความมีเหตุผล							
3. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่อยู่บน พื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ	(309)	(580)	(215)	(1,104)			
	28.0	52.5	19.5	100.0	2.09	0.684	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
4. ด้านการพึ่งตนเอง							
7. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการด้วยตนเองโดย ไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือ หน่วยงานอื่น	(275)	(663)	(166)	(1,104)			
	24.9	60.1	15.0	100.0	2.10*	0.625	ปานกลาง
8. อบต. ของท่านไม่สนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่อง ความสามารถของประชาชนและ ชุมชนโดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็น เจ้าของ	(285)	(649)	(170)	(1,104)			
	25.8	58.8	15.4	100.0	2.10	0.634	ปานกลาง
	รวม				2.10	0.629	ปานกลาง
5. ด้านการเสริมสร้างคุณภาพคน ให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม ควบคู่กัน							
9. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่ เสริมสร้าง คุณภาพของประชาชนทั้งด้าน วัตถุและด้านจิตใจ	(285)	(635)	(184)	(1,104)			
	25.8	57.5	16.7	100.0	2.09	0.646	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n)	ปานกลาง (n)	น้อย (n)	รวม (n)			
10. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และมีคุณธรรมควบคู่กัน	(289)	(632)	(183)	(1,104)			
	26.2	57.2	16.6	100.0	2.10*	0.647	ปานกลาง
รวม					2.095	0.646	ปานกลาง
6. ด้านการรวมกลุ่ม							
11. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม ชัดเจน	(267)	(652)	(185)	(1,104)			
	24.2	59.1	16.8	100.0	2.07*	0.636	ปานกลาง
12. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ รวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม สาธารณะ	(278)	(616)	(210)	(1,104)			
	25.2	55.8	19.0	100.0	2.06	0.662	ปานกลาง
รวม					2.065	0.649	ปานกลาง
7. ด้านการสร้างเครือข่าย							
13. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการอย่างเป็น เครือข่าย	(262)	(654)	(188)	(1,104)			
	23.7	59.2	17.0	100.0	2.07	0.635	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
14. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการสร้าง เครือข่ายอย่างเป็นระบบที่ เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อ ประโยชน์ต่อส่วนรวม	(276) 28.4	(591) 60.8	(105) 10.8	(972) 100.0	2.08*	0.655	ปานกลาง
รวม					2.075	0.645	ปานกลาง
8. ด้านความสมดุลและการ พัฒนาที่ยั่งยืน							
15. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์ รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ	(252) 22.8	(646) 58.5	(206) 18.7	(1,104) 100.0	2.04*	0.643	ปานกลาง
16. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ ให้บริการประชาชนอย่างสมดุล ระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	(256) 23.2	(606) 54.9	(242) 21.9	(1,104) 100.0	2.01	0.672	ปานกลาง
รวม					2.025	0.657	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม					2.076	0.655	ปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.10 แสดงผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งเป็น 8 ด้าน ๆ ละ 2 ข้อ เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้

1) **ปัญหาด้านความพอประมาณ** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.11) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือย และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่ได้สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุประสงค์มากเกินไป

2) **ปัญหาด้านความมีเหตุผล** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.09) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.09) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

3) **ปัญหาด้านการมีภูมิคุ้มกัน** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.09) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.05) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว

4) **ปัญหาด้านการพึ่งตนเอง** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.10) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

5) **ปัญหาด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.09) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย

2.10) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน

6) **ปัญหาด้านการรวมกลุ่ม** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่มชัดเจน และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.06) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ

7) **ปัญหาด้านการสร้างเครือข่าย** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.07) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.08) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

8) **ปัญหาด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.04) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.01) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

สรุป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ล้วนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.076)

หมายเหตุ ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้านดังกล่าวข้างต้นนี้ แต่ละด้านมีหลายปัญหา แต่ในที่นี้ ได้พิจารณาคัดเลือกเฉพาะปัญหาที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้านเพื่อนำไปใช้ศึกษาวิเคราะห์ใน "กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา" ในบทที่ 5 หัวข้อ 2. อภิปรายผล หัวข้อย่อย ปัญหาและแนวทางการพัฒนา

สำหรับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้านดังกล่าว มิตามลำดับ ดังนี้ หนึ่ง พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของปัญหาในแต่ละด้าน กล่าวคือ หากปัญหาด้าน

ใดมีค่าเฉลี่ยของปัญหามากที่สุดจะเลือกเพื่อนำไปวิเคราะห์เป็นอันดับแรก สอง ถ้าหากค่าเฉลี่ยของปัญหาในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จะพิจารณาจาก ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ S.D. ที่แสดงถึงการกระจายของข้อมูลของปัญหาแต่ละด้าน โดยเลือกปัญหาที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุดเป็นอันดับสอง และ สาม ถ้าหากปัญหาแต่ละด้านมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากันอีก จะพิจารณาจากจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง (n) ของปัญหาแต่ละด้านต่อระดับความเห็นด้วย โดยดูจากจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง (n) ที่มากที่สุดที่เห็นด้วยในระดับมาก (มาก ปานกลาง น้อย) เป็นอันดับสุดท้าย เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ในตารางที่ 4.10 ข้างบนนี้ที่แสดงการวิเคราะห์ปัญหา ผู้ศึกษาได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายตัวเลขที่ผู้ศึกษาเห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้านไว้ด้วย

2.3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
1. ด้านความพอประมาณ							
1. อบต.ของท่านควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่ยึดถือหลัก ความประหยัด หรือความไม่ ฟุ่มเฟือย	(391) 35.4	(590) 53.4	(123) 11.1	(1,104) 100.0	2.24	0.638	ปานกลาง
2. อบต.ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการที่ไม่ดีดัดจริตกับวัตถุมาก เกินไป	(365) 33.1	(615) 55.7	(124) 11.2	(1,104) 100.0	2.22	0.629	ปานกลาง
	รวม				2.23	0.633	ปานกลาง
2. ด้านความมีเหตุผล							
3. อบต.ของท่านควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่อยู่บน พื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ	(362) 32.8	(607) 55.0	(135) 12.2	(1,104) 100.0	2.21	0.639	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)			
4. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล	(391)	(581)	(132)	(1,104)	2.23	0.647	ปานกลาง
	35.4	52.6	12.0	100.0			
	รวม				2.22	0.643	ปานกลาง
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน							
5. อบต. ของท่านควรสนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ วางแผนและความยืดหยุ่นในการ ปรับตัว	(359)	(606)	(139)	(1,104)	2.20	0.642	ปานกลาง
	32.5	54.9	12.6	100.0			
6. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกัน หรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิด จากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	(390)	(574)	(140)	(1,104)	2.23	0.655	ปานกลาง
	35.3	52.0	12.7	100.0			
	รวม				2.215	0.648	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)			
4. ด้านการพึ่งตนเอง							
7. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการด้วยตนเองโดย ไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือ หน่วยงานอื่น	(345)	(607)	(152)	(1,104)			
	31.3	55.0	13.8	100.0	2.17	0.648	ปานกลาง
8. อบต. ของท่านควรสนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่อง ความสามารถของประชาชนและ ชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็น เจ้าของ	(374)	(595)	(135)	(1,104)			
	33.9	53.9	12.2	100.0	2.22	0.644	ปานกลาง
	รวม				2.195	0.646	ปานกลาง
5. ด้านการเสริมสร้างคุณภาพคน							
ให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม							
ควบคู่กัน							
9. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการที่เสริมสร้าง คุณภาพของประชาชนทั้งด้าน วัตถุและด้านจิตใจ	(350)	(614)	(140)	(1,104)			
	31.7	55.6	12.7	100.0	2.19	0.639	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย	
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม				
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ตำบล	(n)	(n)	(n)	(n)				
	(%)	(%)	(%)	(%)				
10. อบต. ของท่านควรสนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ และมีคุณธรรมควบคู่กัน	(357)	(581)	(166)	(1,104)	2.17	0.666	ปานกลาง	
	32.3	52.6	15.0	100.0				
					รวม	2.18	0.652	ปานกลาง
6. ด้านการรวมกลุ่ม								
11. อบต. ของท่านควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการโดย ผ่านกลุ่ม	(365)	(582)	(157)	(1,104)	2.19	0.662	ปานกลาง	
	33.1	52.7	14.2	100.0				
12. อบต. ของท่านควรสนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการร่วม กลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ	(367)	(623)	(114)	(972)	2.23	0.619	ปานกลาง	
	33.2	56.4	10.3	100.0				
					รวม	2.21	0.64	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน การบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)			
7. ด้านการสร้างเครือข่าย							
13. อบต. ของท่านควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการอย่าง เป็นเครือข่าย	(345)	(617)	(142)	(1,104)			
	31.3	55.9	8.8	100.0	2.18	0.638	ปานกลาง
14. อบต. ของท่านควรสนับสนุน ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการสร้าง เครือข่ายอย่างเป็นระบบที่ เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อ ประโยชน์ต่อส่วนรวม	(386)	(592)	(126)	(1,104)			
	35.0	53.6	11.4	100.0	2.24	0.639	ปานกลาง
	รวม				2.21	0.638	ปานกลาง
8. ด้านความสมดุลและการ พัฒนาที่ยั่งยืน							
15. อบต. ของท่านควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการที่ คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุม ทั้งระบบ	(352)	(604)	(148)	(1,104)			
	31.9	54.7	13.4	100.0	2.18	0.647	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม			
การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การสนับสนุน	(n)	(n)	(n)	(n)			
การบริหารจัดการ	(%)	(%)	(%)	(%)			
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 8 ด้าน							
16. อบต. ของท่านควรสนับสนุน	(375)	(587)	(142)	(1,104)			
ให้ประชาชนตรวจสอบการ บริหารจัดการในเรื่องการ ให้บริการประชาชนอย่างสมดุล ระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	34.0	53.2	12.9	100.0	2.21	0.651	ปานกลาง
	รวม				2.195	0.649	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม				2.20	0.643	ปานกลาง

ผลจากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.11 แสดงผลการศึกษาคำความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อแนวทางการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดย แบ่งเป็น 8 ด้าน ๆ ละ 2 ข้อ ดังนี้

1) **แนวทางการพัฒนาด้านความพอประมาณ** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.24) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดหลักทางสายกลาง หรือความพอดี รวมทั้งควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ยึดหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.22)ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดยึดกับวัตถุมากเกินไป

2) **แนวทางการพัฒนาด้านความมีเหตุผล** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.21) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ และกลุ่มตัวอย่างเห็น

ด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

3) *แนวทางการพัฒนาด้านการมีภูมิคุ้มกัน* กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.20) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชน ตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว และกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบ ที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

4) *แนวทางการพัฒนาด้านการพึ่งตนเอง* กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.17) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.22) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของ ประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

5) *แนวทางการพัฒนาด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม ควบคู่กัน* กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้าง คุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.17) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ของท่านควรสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรม ควบคู่กัน

6) *แนวทางการพัฒนาด้านการรวมกลุ่ม* กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม และ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ของท่านควรสนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ

7) **แนวทางการพัฒนาด้านการสร้างเครือข่าย** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.18) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.24) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

8) **แนวทางการพัฒนาด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน** กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.18) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.21) ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

สรุป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ล้วนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.20)

นอกจากนี้ ยัง ได้มี การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อีกด้วย โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต

การเปรียบเทียบภาพรวมและ ภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหาร จัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
1. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ใน ปัจจุบันสูงกว่าในอดีต	(285) 25.8	(706) 63.9	(113) 10.2	(1,104) 100.0	2.16	0.580	ปานกลาง
2. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ครบ ทั้ง 8 ด้าน	(289) 26.2	(665) 60.2	(150) 13.6	(1,104) 100.0	2.13	0.618	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การเปรียบเทียบภาพรวมและ ภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหาร จัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง	ระดับความเห็นด้วย				$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เห็นด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)	รวม (n) (%)			
3. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของ ท่านในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูง กว่าในปัจจุบัน	(242) 21.9	(746) 67.6	(116) 10.5	(1,104) 100.0	2.11	0.558	ปานกลาง
4. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของ ท่าน ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะ ตอบสนองการมีส่วนร่วมของ ประชาชนได้มากขึ้น	(317) 28.7	(678) 61.4	(109) 9.9	(1,104) 100.0	2.19	0.592	ปานกลาง
5. ในภาพรวม ความสำนึกใน ความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนของราชการส่วน ท้องถิ่น มีมากกว่าราชการส่วน ภูมิภาค	(325) 29.4	(628) 56.9	(151) 13.7	(1,104) 100.0	2.16	0.638	
	เฉลี่ยรวม				2.15	0.597	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของ
กลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

นครสวรรค์ในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย มีดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16) ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต

2) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.13) ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ครบทั้ง 8 ด้าน

3) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.11) ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าในปัจจุบัน

4) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19) ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มากขึ้น

5) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16) ว่า ในภาพรวม ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการการมีส่วนร่วมของราชการส่วนท้องถิ่น มีมากกว่าราชการส่วนภูมิภาค

สรุป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอดีต พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 2.15)

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ แบ่งเป็น 3 หัวข้อย่อย ดังนี้

(1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ

พอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามเพศ คือ เพศชาย กับเพศหญิง

(2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี

(3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร

(1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามเพศ คือ เพศชายกับเพศหญิง ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตาม เพศ คือ เพศชายกับเพศหญิง

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามเพศ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ชาย $\bar{X}$ S.D. (n = 577)	หญิง $\bar{X}$ S.D. (n = 527)				
1. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความพอประมาณ ในระดับสูง	2.09	0.669	2.10	0.637	-0.450	0.653 ^{n.s.}

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามเพศ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ชาย (n = 577)		หญิง (n = 527)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความพอประมาณ ในระดับสูง	2.09	0.669	2.10	0.637	-0.450	0.653 ^{n.s.}
2. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านความมีเหตุผล ใน ระดับสูง	2.06	0.654	2.10	0.604	-0.859	0.391 ^{n.s.}
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในระดับสูง	2.06	0.661	2.06	0.652	0.186	0.852 ^{n.s.}
4. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการพึ่งตนเอง ในระดับสูง	2.00	0.668	2.10	0.647	-2.543	0.011*
5. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้ และคุณธรรมควบคู่กันในระดับสูง	2.05	0.671	2.09	0.645	-0.885	0.377 ^{n.s.}

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ชาย $\bar{X}$ S.D. (n = 577)	หญิง $\bar{X}$ S.D. (n = 527)	จำแนกตามเพศ			
6. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง	2.01	0.657	2.09	0.624	-1.998	0.047*
7. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการสร้างเครือข่าย ใน ระดับสูง	2.00	0.667	2.04	0.576	-1.050	0.294 ^{n.s.}
8. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านความสมดุลและการ พัฒนาที่ยั่งยืน ในระดับสูง	2.07	0.644	2.08	0.641	-0.276	0.782 ^{n.s.}
เฉลี่ยรวม	2.04	0.661	2.08	0.628	1.040	0.425

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.13 เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง
กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
สนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
นครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล (3) ด้านการมี
ภูมิคุ้มกัน (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการสร้างเครือข่าย
และ (6) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน โดยค่า Sig. (2-tailed) มากกว่า α
(ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย ^{n.s.} ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed)

เท่ากับ 0.653, 0.391, 0.852, 0.377, 0.294, และ 0.782 ตามลำดับ) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 6 ด้านดังกล่าว

สำหรับ (1) ด้านการพึ่งตนเอง พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.011) และ (2) ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.047) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 2 ด้านดังกล่าว

สรุป การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ รวม 8 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันจำนวน 6 ด้าน และแตกต่างกันจำนวน 2 ด้าน

(2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ต่อการ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ต่ำกว่า		ปริญญาตรี			
	ปริญญา ตรี $\bar{X}$ (n = 960)	S.D.	หรือ เทียบเท่า ปริญญาตรี $\bar{X}$ (n = 128)	S.D.		
1. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความพอประมาณ ในระดับสูง	2.10	0.646	2.02	0.693	1.299	0.194 ^{n.s.}
2. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านความมีเหตุผล ใน ระดับสูง	2.10	0.632	1.97	0.614	2.228	0.029*
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในระดับสูง	2.07	0.655	1.97	0.675	1.666	0.096 ^{n.s.}
4. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการพึ่งตนเอง ในระดับสูง	2.07	0.657	1.91	0.669	2.603	0.008*

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ต่อการ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี $\bar{X}$ (n = 960)	S.D.	ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า ปริญญาตรี $\bar{X}$ (n = 128)	S.D.		
5. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กันในระดับสูง	2.08	0.657	1.98	0.676	1.528	0.127 ^{n.s.}
6. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง	2.07	0.647	1.92	0.583	2.603	0.016*
7. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการสร้างเครือข่าย ใน ระดับสูง	2.02	0.616	2.00	0.687	0.326	0.723 ^{n.s.}
8. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ ยั่งยืน ในระดับสูง	2.07	0.636	2.08	0.683	-0.069	0.945 ^{n.s.}
เฉลี่ยรวม	2.07	0.643	1.98	0.657	1.681	0.149

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.14 เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (4) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (5) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน โดยค่า Sig. (2-tailed) มากกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.194, 0.096, 0.127, 0.723 และ 0.945 (ตามลำดับ) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 5 ด้านดังกล่าว

สำหรับ (1) ด้านความมีเหตุผล พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.029) (2) ด้านการพึ่งตนเอง พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.008) และ (3) ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า ค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.016) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 3 ด้านดังกล่าว

สรุป การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 5 ด้านและ แตกต่างกัน 3 ด้านดังกล่าว

(3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าสถิติการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกร

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับอาชีพ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ (n = 173)	S.D.	เกษตรกร $\bar{X}$ (n = 356)	S.D.		
1. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความพอประมาณ ในระดับสูง	2.01	0.695	2.08	0.654	-1.79	0.239 ^{n.s.}
2. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านความมีเหตุผล ใน ระดับสูง	1.80	0.638	2.14	0.596	-5.875	0.000*
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน ใน ระดับสูง	1.83	0.651	2.09	0.624	-4.378	0.000*

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามระดับอาชีพ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 1,104)				t	Sig. (2-tailed)
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ (n = 173)	S.D.	เกษตรกร กรรม $\bar{X}$ (n = 356)	S.D.		
4. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการพึ่งตนเอง ในระดับสูง	1.84	0.654	2.06	0.616	-3.762	0.000*
5. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กันในระดับสูง	1.92	0.739	2.09	0.638	-2.473	0.010*
6. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง	1.84	0.662	2.04	0.640	-3.220	0.001*
7. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านการสร้างเครือข่าย ในระดับสูง	1.83	0.685	2.01	0.562	-3.077	0.001*
8. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ ยั่งยืน ในระดับสูง	1.93	0.695	2.07	0.638	-2.180	0.025*
เฉลี่ยรวม	1.87	0.677	2.07	0.621	-3.34	0.034

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.15 เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกรกรมต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า ด้านความพอประมาณ ไม่แตกต่างกันโดยค่า Sig. (2-tailed) มากกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย "ns" ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.239) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามอาชีพ คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกรกรมต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกันเพียง 1 ด้าน คือด้านความพอประมาณ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05)

สำหรับด้านที่เหลือคือ (1) ด้านความมีเหตุผล (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการพึ่งพาตนเอง (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการรวมกลุ่ม (6) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (7) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า มีแตกต่างกันโดยค่า Sig. (2-tailed) น้อยกว่า α (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) ทั้งนี้ ได้ใส่เครื่องหมาย * ไว้ในตาราง (ค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.00, 0.00, 0.00, 0.010, 0.001, 0.001 และ 0.025 ตามลำดับ) เช่นนี้หมายความว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามอาชีพคือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกรกรมต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) จำนวน 7 ด้านดังกล่าว (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05) มีความแตกต่างกัน ดังกล่าว ยกเว้นด้านความพอประมาณ

สรุป การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามอาชีพ 2 กลุ่ม คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกรกรมต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่า มีแตกต่างกัน 7 ด้านและ ไม่มีความแตกต่างกัน 1 ด้าน

ส่วนที่ 3 ข้อสรุปที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 นี้ แบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

3.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

3.2 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา แนวทางพัฒนา และการเปรียบเทียบภาพรวมการ และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

3.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยแสดงไว้ในภาพที่ 4.1

ข้อย่อย	ระดับความคิดเห็น			+	ภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย			มาก	ปานกลาง	น้อย
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย	31.3	57.9	10.9	+	ภาพรวมการมีส่วนร่วมด้านความพอประมาณ	17.0	56.4	26.5
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป	27.7	56.6	15.7					
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ	26.8	56.0	17.2	+	ภาพรวมการมีส่วนร่วมด้านความมีเหตุผล	24.2	59.6	16.2
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล	26.1	59.9	14.0					
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	24.7	57.2	18.0	+	ภาพรวมการมีส่วนร่วมด้านการมีภูมิคุ้มกัน	24.6	56.6	18.8
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว	25.4	57.4	17.2					
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น	23.6	60.8	15.6	+	ภาพรวมการมีส่วนร่วมการพึ่งตนเอง	24.4	56.3	19.4
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ	25.6	56.4	17.9					

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อย่อย	ระดับความคิดเห็น			+	ภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย			มาก	ปานกลาง	น้อย
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ	28.1	53.4	18.5	+	ภาพรวม การมีส่วนร่วม ด้านการ เสริมสร้าง คนให้มีความ รู้และ คุณธรรม ควบคู่กัน	25.3	56.2	18.6
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน	25.5	59.6	14.9					
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม	21.8	63.7	14.5	+	ภาพรวม การมีส่วนร่วม ด้านการ รวมกลุ่ม	23.2	58.5	18.3
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ	25.5	59.6	14.9					
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย								
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย	20.3	62.4	17.3	+	ภาพรวม การมีส่วนร่วม ด้านการ สร้าง เครือข่าย	20.3	61.0	18.8
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม	23.6	59.3	17.0					

การมีส่วนร่วม
ของ
ประชาชน
ในการ
สนับสนุน
การบริหาร
จัดการของ
องค์การ
บริหารส่วน
ตำบลใน
จังหวัด
นครสวรรค์
ตามแนวทาง
เศรษฐกิจ
พอเพียง

ข้อย่อย	ระดับความคิดเห็น			+	ภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย			มาก	ปานกลาง	น้อย
8. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน								
1. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ	23.9	60.3	15.8	+	ภาพรวมการมีส่วนร่วมด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน	24.8	58.2	17.0
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	21.6	59.5	18.9					

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ 4.1 ค่าสถิติสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน

จากภาพที่ 4.1 ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ สนับสนุนให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุประสงค์มากเกินไปพร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความพอประมาณในระดับสูง

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล
 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์
 สนับสนุนให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล ใน 2 เรื่อง
 ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา
 มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ และ (2) องค์การบริหาร
 ส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด
 ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยใน
 ระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้
 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผลในระดับสูง

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน
 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์
 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน ใน 2 เรื่อง ได้แก่
 (1) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
 บริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และ (2)
 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหาร
 จัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัวพร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยใน
 ระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้
 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในระดับสูง

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง
 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์มีการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เปิดโอกาสให้
 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือ
 หน่วยงานอื่น และ (2) สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถ
 ของประชาชนและชุมชนโดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ พร้อม
 กันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลใน
 จังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการ
 ด้านการพึ่งพาตนเองในระดับสูง

5) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน
 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วน
 ตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้าน

การเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ เสริมสร้าง คุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมี ความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กันพร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ใน ภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันใน ระดับสูง

6) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้าน การรวมกลุ่ม ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำ กิจกรรมสาธารณะ พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม องค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน การบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง

7) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์มีการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการอย่างเป็นเครือข่าย และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์สนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ ร่วมมือกันเพื่อประ โยชน์ต่อส่วนรวม พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่ายในระดับสูง

8) การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์มีการมี ส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างยังเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับสูง

สรุป กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 ด้าน ตัวอย่างเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่างสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์กรวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการในระดับสูง

3.2 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา แนวทางการพัฒนา และการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 หัวข้อย่อย เรียงตามลำดับ ได้แก่

3.2.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน

3.2.2 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน

3.2.3 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ ได้สรุปเรียงลำดับไว้ ตามที่แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าสถิติสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ หนึ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ สอง ปัญหา สาม แนวทางการพัฒนา และ สี่ การเปรียบเทียบภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หนึ่ง การมีส่วนร่วม ของประชาชนใน การสนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาของการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ในการบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
1. ด้านความพอประมาณ											
1. อบต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการที่ ชัดเจนหลัก ประหัด หรือ ความไม่พุ่มพือย	31.1	57.9	10.9	1. อบต.ของท่าน ไม่ได้เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ ที่ชัดเจนหลัก ประหัด หรือ ความไม่พุ่มพือย	28.0	54.9	17.1	อบต.ของท่านควร เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการที่ ชัดเจนหลักความ ประหัด หรือ ความไม่พุ่มพือย	35.4	53.4	11.1

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง	ระดับความเห็นด้วย			สอง	ระดับความเห็นด้วย			สาม	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ				ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ				แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ			
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน											
1. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	24.7	<u>57.2</u>	18.0	1. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	27.0	<u>54.7</u>	18.1	1. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว	32.5	<u>54.9</u>	12.6
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว	25.4	<u>57.4</u>	17.2	2. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว	25.2	<u>54.5</u>	20.3	2. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	35.3	<u>52.0</u>	12.7

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาของการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ในการบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน											
3. ในภาพรวม อบต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการด้าน การมีภูมิคุ้มกัน ใน ระดับสูง	24.6	56.6	18.8								
4 ด้านการพึ่งตนเอง											
1. อบต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการด้วย ตนเองโดยไม่ต้อง พึ่งพาพึ่งบุคคล หรือหน่วยงานอื่น	23.6	60.8	15.6	1. อบต. ของ ท่านไม่เปิด โอกาสให้ ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมใน การบริหาร จัดการด้วย ตนเองโดยไม่ ต้องพึ่งพาพึ่ง บุคคลหรือ หน่วยงานอื่น	24.9	60.1	15.0	1. อบต. ของ ท่านควรเปิด โอกาสให้ ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมใน การบริหาร จัดการด้วย ตนเองโดยไม่ ต้องพึ่งพาพึ่ง บุคคลหรือ หน่วยงานอื่น	31.3	55.0	13.8

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ในการบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
5. ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน											
1. อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการที่ เสริมสร้างคุณภาพ ของประชาชนทั้ง ด้านวัตถุและด้าน จิตใจ	28.1	53.4	18.5	1. อบต. ของ ท่านไม่เปิด โอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมใน การบริหาร จัดการที่ เสริมสร้าง คุณภาพของ ประชาชนทั้ง ด้านวัตถุและ ด้านจิตใจ	25.8	57.5	16.7	1. อบต. ของท่าน ควรเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมใน การบริหาร จัดการที่ เสริมสร้าง คุณภาพของ ประชาชนทั้งด้าน วัตถุและด้าน จิตใจ	31.7	55.6	12.7
2. อบต. ของท่าน สนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการส่งเสริม ให้ประชาชนมี ความรู้และมี คุณธรรมควบ คู่กัน	25.5	59.6	14.9	2. อบต. ของ ท่านไม่ สนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการส่งเสริม ให้ประชาชนมี ความรู้และมี คุณธรรมควบ คู่กัน	26.2	57.2	16.6	2. อบต. ของท่าน ควรสนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการส่งเสริม ให้ประชาชนมี ความรู้และมี คุณธรรมควบ คู่กัน	32.3	52.6	15.0

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ในการบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการด้าน การเสริมสร้างคนให้ มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กัน ในระดับสูง	25.3	56.2	18.6								
6. ด้านการรวมกลุ่ม											
1. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม	21.8	63.7	14.5	1. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม	24.2	59.1	16.8	1. อบต. ของท่าน ควรเปิด โอกาส ให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมใน การบริหาร จัดการโดยผ่าน กลุ่ม	33.1	52.7	14.2
2. อบต. ของท่าน สนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบ การบริหารจัดการใน เรื่องการรวมกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรม สาธารณะ	25.5	59.6	14.9	2. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการรวมกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรม สาธารณะ	25.2	55.8	19.0	2. อบต. ของท่าน ควรสนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการร่วมกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรม สาธารณะ	33.2	56.4	10.3

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาของการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน ในการบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการด้าน การรวมกลุ่ม ใน ระดับสูง	23.2	58.5	18.3								
7. ด้านการสร้างเครือข่าย											
1. อบต. ของท่าน เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการอย่าง เป็นเครือข่าย	20.3	62.4	17.3	1. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ อย่างเป็นเครือข่าย	23.7	59.2	17.0	1.อบต. ของท่าน ควรเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ อย่างเป็นเครือข่าย	31.3	55.9	12.9
2. อบต. ของท่าน สนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการสร้าง เครือข่ายอย่างเป็น ระบบที่เชื่อมโยง และร่วมมือกันเพื่อ ประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	23.6	59.3	17.0	2. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการสร้าง เครือข่ายอย่างเป็น ระบบที่เชื่อมโยง และร่วมมือกัน เพื่อประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	25.5	56.5	17.9	2. อบต. ของท่าน ควรสนับสนุนให้ ประชาชน ตรวจสอบการ บริหารจัดการใน เรื่องการสร้าง เครือข่ายอย่างเป็น ระบบที่เชื่อมโยง และร่วมมือกัน เพื่อประโยชน์ต่อ ส่วนรวม	35.0	53.6	11.4

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง	ระดับความเห็นด้วย			สอง	ระดับความเห็นด้วย			สาม	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ				ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ				แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ			
3. ในภาพรวม อนาคตของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่ายในระดับสูง	20.3	61.0	18.0								
8. ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน											
1. อนาคตของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ	23.9	60.3	15.8	1. อนาคตของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ	22.8	58.5	18.7	1. อนาคตของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ	31.9	54.7	13.4
2. อนาคตของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	21.6	59.5	18.9	2. อนาคตของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	23.2	54.9	21.9	2. อนาคตของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ	34.0	53.2	12.9

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หนึ่ง การมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการสนับสนุน การบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สอง ปัญหาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนในการ สนับสนุนการ บริหารจัดการ	ระดับความเห็นด้วย			สาม แนวทางการ พัฒนาการมี ส่วนร่วมของ ประชาชนใน การ สนับสนุน การบริหาร จัดการ	ระดับความเห็นด้วย		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย		มาก	ปาน กลาง	น้อย
สี่ การเปรียบเทียบภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ											
การเปรียบเทียบภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ								ระดับความเห็นด้วย			
								มาก	ปาน กลาง	น้อย	
1. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของ อบต. ในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต								25.8	63.9	10.2	
2. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของ อบต. ครบทั้ง 8 ด้าน								26.2	60.2	13.6	
3. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของ อบต. ของท่านในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าในปัจจุบัน								21.9	67.6	10.5	
4. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของ อบต. ของท่าน ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น								28.7	61.4	9.9	
5. ในภาพรวม ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของราชการส่วนท้องถิ่น มี มากกว่าราชการส่วนภูมิภาค								29.4	56.9	13.7	

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า

หมายเหตุ จากตารางหัวข้อ หนึ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวม 8 ด้าน ได้สรุปไว้แล้วได้ภาพที่ 4.1 ข้างต้น
จึงไม่นำมาสรุปซ้ำอีก โดยจะสรุปจากตารางเฉพาะหัวข้อ สอง ถึง หัวข้อ สี่ เท่านั้น

**3.2.1 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวม 8 ด้าน มีดังนี้**

1) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านความพอประมาณ ใน 2 เรื่อง ได้แก่

(1) องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือย และ (2) ไม่ได้สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุประสงค์มากเกินไป

2) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านความมีเหตุผลใน 2 เรื่องได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

3) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านการมีภูมิคุ้มกัน ใน 2 เรื่องได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว

4) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการพึ่งตนเอง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านการพึ่งตนเอง ใน 2 เรื่องได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

5) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน ใน 2 เรื่องได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน

6) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรวมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านการรวมกลุ่ม ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ

7) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านการสร้างเครือข่าย ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นทางการเป็นเครือข่าย และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นทางการเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

8) ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาในด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

3.2.2 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวม 8 ด้าน มีดังนี้

1) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ และ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป

2) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล*

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิดตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

3) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน*

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

4) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการพึ่งตนเอง*

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

5) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเสริมสร้าง*

คุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน

6) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรวมกลุ่ม*

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ

7) *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย*

กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ

ปานกลาง ว่า ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่าย
 อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

8) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการ
 พัฒนาที่ยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาส
 ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ค้ำึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ และ
 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหาร
 จัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

**3.2.3 สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวมการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้**

1) การเปรียบเทียบภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
 การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ใน
 ภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ
 พอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ
 ปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม
 แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ครบทั้ง 8 ด้าน

2) ภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการ
 บริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ใน
 ภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจ
 พอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่าง
 เห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการ
 บริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคตมีแนวโน้มที่
 จะตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง
 ว่า ในภาพรวม ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อประชาชนในการการมีส่วนร่วมของราชการ
 ส่วนท้องถิ่น มีมากกว่าราชการส่วนภูมิภาค

นอกจากนี้ ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง
 บางกลุ่มต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า

1) การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นเพศชาย กับเพศหญิงต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ รวม 8 ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันจำนวน 6 ด้าน และแตกต่างกัน 2 ด้าน

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันจำนวน 5 ด้าน และแตกต่างกัน 3 ด้าน

3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามอาชีพ 2 กลุ่ม คือ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับเกษตรกรต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน พบว่าแตกต่างกัน 7 ด้าน และไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยใช้ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” เป็นกรอบแนวคิด ผู้ศึกษาได้นำเสนอสรุปผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

ประกอบด้วย 3 ข้อ ดังนี้

1.1.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.2 ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.1.3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

แบ่งเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เขตในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ประชากรรวมทั้งสิ้น 1,076,144 คนซึ่งในจังหวัดนครสวรรค์มีองค์การบริหารส่วนตำบล 2 ขนาด คือ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรสูงสุดในแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจำนวนประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลตากลิ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีจำนวนประชากรมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 57,061 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 18,658 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการทดสอบ (pre-test) จำนวน 50 ชุด และผ่านทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม จำนวน 1,223 ชุด แจกแบบสอบถามให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตาคีและองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ และใช้เวลาเก็บแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2550 รวม 30 วัน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาได้จำนวน 1,104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.30 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่แจกออกไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาแปลงเป็นข้อมูล และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ โดยมี ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05

ในส่วนของวิธีวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปแบบของตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D. และการทดสอบค่าที (t-test) จากนั้น เป็นการนำข้อมูลมาเขียนบรรยายหรือพรรณนาพร้อมภาพ และตารางประกอบตามความเหมาะสม

1.3 ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ประการ หรือ 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน (4) การพึ่งตนเอง (5) การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (6) การรวมกลุ่ม (7) การสร้างเครือข่าย และ (8) ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ศึกษาได้สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ

1.3.1 สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคล

1.3.2 สรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.3.3 สรุปผลความคิดเห็นด้วยของกลุ่มตัวอย่างปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

1.3.4 สรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

ผู้ศึกษาได้ สรุปผลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไว้ด้วย

นอกจากนี้แล้ว ผู้ศึกษายัง ได้สรุปผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (delphi) จำนวน 2 คน อีกด้วย

1.3.1 สรุปผลข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อายุต่ำกว่า 30 ปี และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

1.3.2 สรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ตัวอย่างเช่น (1) ด้านความพอประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ (2) ด้านความมีเหตุผล องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (4) ด้านการพึ่งตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น (5) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ (6) ด้านการรวมกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม (7) ด้านการสร้างเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และ (8) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ เหล่านี้เป็นต้น

นอกจากนี้ ในภาพรวม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการในระดับสูง ทั้ง 8 ด้าน

1.3.3 สรุปผลความคิดเห็นด้วยของกลุ่มตัวอย่างปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งเป็น 8 ด้าน ตัวอย่างเช่น (1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ รวมทั้งไม่ได้สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ดียึดกับวัตถุมากเกินไป (2) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ รวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล (3) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกัน หรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว (4) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการพึ่งตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น รวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชน และชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ (5) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ และรวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน (6) ปัญหาการ

มีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรวมกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม รวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ (7) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และ (8) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ รวมทั้งไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

1.3.4 สรุปผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ สรุปดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างล้วนเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ (1) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดหลักทางสายกลาง หรือความพอดี (2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ (3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว (4) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการพึ่งตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น (5) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ (6) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรวมกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม (7) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย และ (8) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ

ผู้ศึกษายังได้ สรุปผลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไว้รวม 8 ข้อ ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต
- 2) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ครบทั้ง 8 ด้าน
- 3) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าในปัจจุบัน
- 4) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น
- 5) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า ในภาพรวม ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของราชการส่วนท้องถิ่น มีมากกว่าราชการส่วนภูมิภาค
- 6) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง ไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน คือ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล

(3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (6) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการพึ่งพาตนเอง และ (2) ด้านการรวมกลุ่ม

7) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ (2) ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (4) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (5) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ (1) ด้านความมีเหตุผล (2) ความการพึ่งพาตนเอง และ (3) ด้านการรวมกลุ่ม

8) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ (2) เกษตรกรรม ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง แตกต่างกัน 7 ด้าน คือ (1) ด้านความมีเหตุผล (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการพึ่งพาตนเอง (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการรวมกลุ่ม (6) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (7) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง ไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ

2. อภิปรายผล

ในการอภิปรายผล ผู้ศึกษาได้จัดแบ่งหัวข้อเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

2.2 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้อภิปรายผล ภาพรวมและภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ด้วย

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 8 ด้าน แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมากนั้น ผู้ศึกษามีความเห็นในแต่ละด้านดังนี้

2.1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นรวมทั้งไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อมากเท่าที่ควร

2.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลอีกด้วย

2.1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากเท่าที่ควร

2.1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพึ่งตนเอง ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลใน

จังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่นมากเท่าที่ควร

2.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการ ในเรื่องการเสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ

2.1.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรวมกลุ่ม ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่มในระดับปานกลาง” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่มมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่มอีกด้วย

2.1.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่ายมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมอีกด้วย

2.1.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ศึกษาเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบอีกด้วย

2.2 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์

ผู้ศึกษามีความเห็นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์มีปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงรวม 8 ด้าน และเนื่องจากปัญหาแต่ละด้าน มีหลายปัญหา ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน เช่น เฉพาะปัญหาการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ อาจแบ่งเป็น (1) ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือความประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ หรือ (2) ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป เป็นต้น แต่ในที่นี้ ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างเฉพาะปัญหาที่สำคัญที่สุดด้านละ 1 ปัญหาเท่านั้น (โดยได้เลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้านจากบทที่ 4 ตารางที่ 4.10 ซึ่งมีเครื่องหมาย * มาศึกษาวิเคราะห์) ในเวลาเดียวกัน ได้เสนอ “สาเหตุ” 2 สาเหตุ และ “แนวทางการพัฒนา” การบริหารจัดการ 2 แนวทาง ควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เป็นการศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ไม่ต้องการเปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ พร้อมกับบรรณกร้อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย

2.2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล พร้อมทั้งบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

2.2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ พร้อมทั้งบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

2.2.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการพึ่งตนเอง ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

มีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม

2.2.7 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการสร้างเครือข่าย ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อส่วนรวม

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม พร้อมกับรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่สนับสนุนสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อส่วนรวม

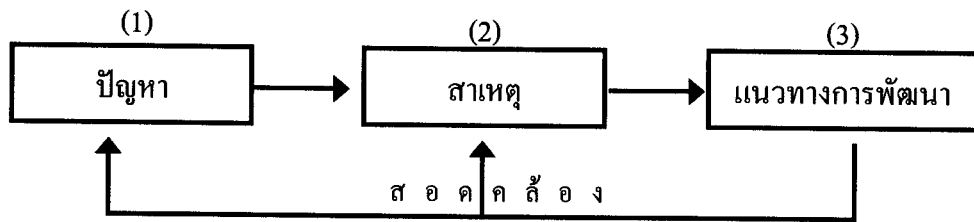
2.2.8 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ “องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์กรวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ”

ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก (1) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์กรวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ และ (2) ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์กรวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ

สำหรับแนวทางการพัฒนา (1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ พร้อมกับบรรจุอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ

สำหรับปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ข้างต้นนี้ ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดทางวิชาการ คือ “กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา” ของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548: 25-29) ในปี พ.ศ. 2548 ในหนังสือ เรื่อง “แนวทางการตอบข้อสอบและกรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์” มาปรับใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ กรอบแนวคิดนี้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนา โดยแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้ ได้นำเสนอไว้ในภาพที่ 5.1 ดังนี้

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านความพอประมาณ

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือย

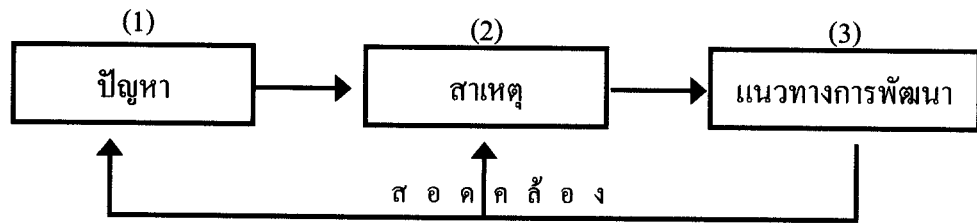
1.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย

1.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ไม่ต้องการเปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย พร้อมกับบรรจุอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ่มเฟือย

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

**2. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้าน
ความมีเหตุผล**

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่
สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบ
การบริหารจัดการในเรื่องการคิด
ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม
ต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

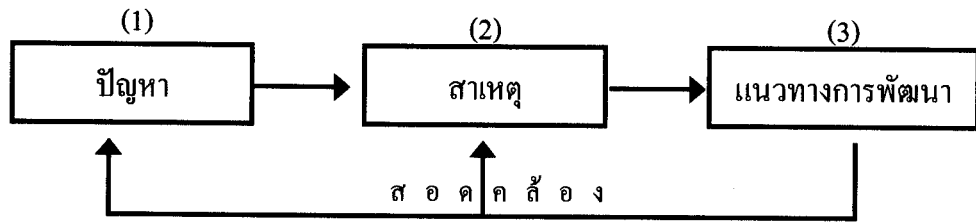
2.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ไม่เห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การสนับสนุนให้ประชาชน
ตรวจสอบการบริหารจัดการใน
เรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือ
ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมี
ผล

2.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ
และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
อย่างมีเหตุมีผล

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการเห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การสนับสนุนให้ประชาชน
ตรวจสอบการบริหารจัดการใน
ส่วนที่เกี่ยวกับการคิด ตัดสินใจ
และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
อย่างมีเหตุมีผล พร้อมกับรณรงค์
อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากร
ทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการด้านความมีเหตุผล

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ ในส่วนที่เกี่ยวกับการ
คิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

**3. การมีส่วนร่วมของประชาชน
ด้านการมีภูมิคุ้มกัน**

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

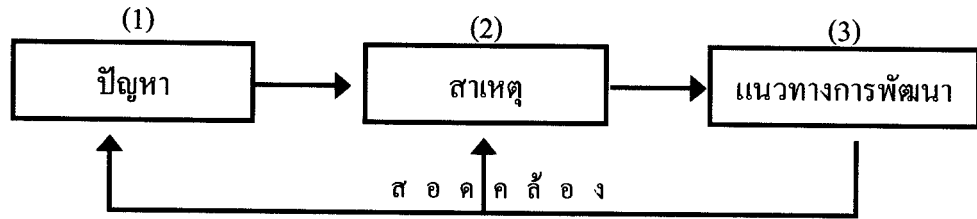
3.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ พร้อมกับบรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน

3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

**4. การมีส่วนร่วมของประชาชน
ด้านการพึ่งตนเอง**

องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

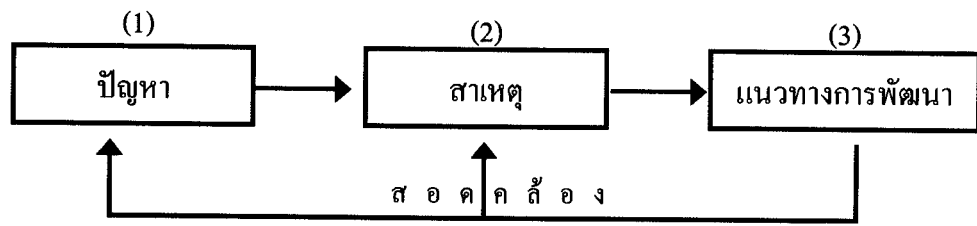
4.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการพึ่งตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

4.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชนโดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น พร้อมกับณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านพึ่งตนเอง

4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

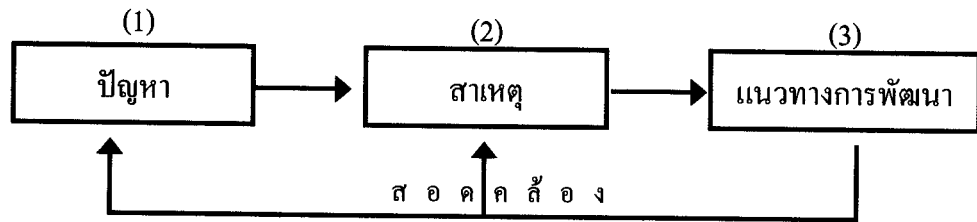
กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้ และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรม ควบคู่กัน	5.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ บริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึง ความสำคัญและความจำเป็นของ การสนับสนุนให้ประชาชน ตรวจสอบการบริหารจัดการใน เรื่องการเสริมสร้างคุณภาพของ ประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้าน จิตใจ 5.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ บริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือ จิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรม ควบคู่กัน	5.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควร พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก ระดับในเรื่องการเห็นถึง ความสำคัญและความจำเป็นของ การสนับสนุนให้ประชาชน ตรวจสอบการบริหารจัดการใน เรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมี ความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและ ต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการด้านการ เสริมสร้างคนให้มีความรู้และ คุณธรรมควบคู่กัน 5.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควร พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก ระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือ จิตสำนึกที่ดีที่สนับสนุนให้ ประชาชนตรวจสอบการบริหาร จัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมี คุณธรรมควบคู่กัน

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

**6. การมีส่วนร่วมของประชาชน
ด้านการรวมกลุ่ม**

องค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดนครสวรรค์ ไม่เปิดโอกาส
ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การบริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม
ชัดเจน

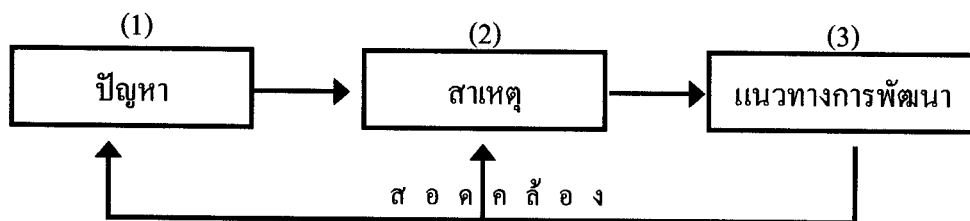
6.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดย
ผ่านกลุ่ม

6.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการในเรื่องการรวมกลุ่ม

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการเห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดย
ผ่านกลุ่ม พร้อมกับบรรจุข้ออย่าง
จริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุก
ระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า
มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
ด้านการรวมกลุ่ม

6.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ โดยผ่านกลุ่ม

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

7. การมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการสร้างเครือข่าย

องค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดนครสวรรค์ไม่สนับสนุนให้
ประชาชนตรวจสอบการบริหาร
จัดการในเรื่องการสร้างเครือข่าย
อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ
ร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม

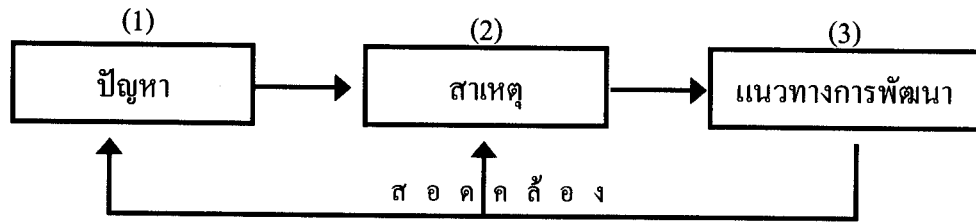
7.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การสนับสนุนให้ประชาชน
ตรวจสอบการบริหารจัดการใน
เรื่องการบริหารจัดการอย่างเป็น
เครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยง
และร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม

7.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การ
บริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการในเรื่องการร่วมกลุ่มเพื่อทำ
กิจกรรมสาธารณะ

7.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการเห็นถึง
ความสำคัญและความจำเป็นของ
การสนับสนุนให้ประชาชน
ตรวจสอบการบริหารจัดการใน
ส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่าย
อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ
ร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม พร้อมทั้งรณรงค์อย่าง
จริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุก
ระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า
มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
ด้านการสร้างเครือข่าย

7.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควร
พัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุก
ระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือ
จิตสำนึกที่ดีที่สนับสนุนสนับสนุน
ให้ประชาชนตรวจสอบการบริหาร
จัดการในเรื่องการสร้างเครือข่าย
อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและ
ร่วมมือกันเพื่อส่วนรวม

กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา

**8. การมีส่วนร่วมของประชาชน
ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน**

องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ

8.1 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ

8.2 ผู้บริหารบางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดจิตใจหรือจิตสำนึกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ

8.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ พร้อมทั้งบรรณรองอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน

8.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ

หมายเหตุ ปัญหาแต่ละข้อในภาพที่ 5.1 ข้างบนนี้ได้นำมาจากบทที่ 4 ตารางที่ 4.10 ที่มีเครื่องหมาย *

ภาพที่ 5.1 ภาพรวมปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามกรอบความคิด เศรษฐกิจพอเพียง โดยนำกรอบแนวคิดทางวิชาการที่ประกอบด้วย ปัญหาสาเหตุ และแนวทางการพัฒนา ที่เรียกว่า “กระบวนการพิจารณาแก้ไขปัญหา” มาประยุกต์ใช้

ผู้ศึกษาได้อภิปรายผล การเปรียบเทียบภาพรวม และภาพรวมแนวโน้มของ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ไว้ด้วย โดยแบ่งเป็น 8 หัวข้อ ดังนี้

1) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง ว่า “ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต” แทนที่จะเห็น ด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ มาปรับใช้อย่างจริงจังเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต

2) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง ว่า “ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ครบทั้ง 8 ด้าน” แทนที่จะเห็นด้วยใน ระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่เปิดโอกาสประชาชนเข้า มามีส่วนร่วมเท่าที่ควร ทั้งในเรื่องการวางแผนพัฒนา การเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้าง การเข้า ร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา และการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

3) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง ว่า “ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคต มี แนวโน้มที่จะสูงกว่าในปัจจุบัน” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่ได้นำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการ บริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ มาปรับใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เมื่อ เปรียบเทียบกับในอดีต

4) ผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง ว่า “ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ในอนาคตมี แนวโน้มที่จะตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากขึ้น” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ยังขาดการให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

5) ผู้ศึกษามีความเห็นว่ เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่า “ในภาพรวม ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของราชการส่วนท้องถิ่นมีมากกว่าราชการส่วนภูมิภาค” แทนที่จะเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากหน่วยงานในสังกัดของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าหน่วยงานในสังกัดของราชการบริหารส่วนภูมิภาค แต่ยังคงขาดการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเพียงพอ

6) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง ไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน คือ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล (3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (6) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการพึ่งตนเอง และ (2) ด้านการรวมกลุ่ม

ผู้ศึกษามีความเห็นว่ เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง มีความเห็นต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน ว่า ไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน (ร้อยละ 75.00) และ แตกต่างกัน 2 ด้าน (ร้อยละ 25.00) เช่นนี้ทำให้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีแนวโน้มที่จะมีมุมมองหรือความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ในเรื่องภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

7) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ (2) ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง ไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน คือ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (4) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (5) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ (1) ด้านความมีเหตุผล (2) ด้านการพึ่งตนเอง และ (3) ด้านการรวมกลุ่ม

ผู้ศึกษามีความเห็นว่ เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่มี (1) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และ (2) ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ปริญญาดรี มีความเห็นต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้านว่า ไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน (ร้อยละ 75.00) และแตกต่างกัน 2 ด้าน (ร้อยละ 25.00) เช่นนี้ ทำให้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีแนวโน้มที่จะมีมุมมองหรือความคิดเห็นที่ ไม่แตกต่างกัน ในเรื่องภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

8) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ (2) เกษตรกรรม ต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้าน พบว่า หนึ่ง แตกต่างกัน 7 ด้าน คือ (1) ด้านความมีเหตุผล (2) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน (3) ด้านการพึ่งตนเอง (4) ด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (5) ด้านการรวมกลุ่ม (6) ด้านการสร้างเครือข่าย และ (7) ด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ สอง ไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ

ผู้ศึกษามีความเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น (1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และ (2) เกษตรกรรม มีความเห็นต่อภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 ด้านว่า แตกต่างกัน 7 ด้าน (ร้อยละ 87.5) และ ไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน (ร้อยละ 12.5) เช่นนี้ ทำให้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีแนวโน้มที่จะมีมุมมองหรือความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน ในเรื่องภาพรวมการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากข้างต้นนี้แล้ว ผู้ศึกษา ยังได้ สรุปผลการสัมภาษณ์แนวคิดเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (delphi) จำนวน 2 คน ดังนี้

1) การสัมภาษณ์ นายอำนาจ ฐีร์กดี (กำนันตำบลตาคลี) เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 เวลา 09.30 น. ถึง 10.00 น. รวม 30 นาที สถานที่สัมภาษณ์คือ ที่ทำการกำนันตำบลตาคลี

นายอำนาจ ฐีร์กดี ได้กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลตาคลีมีปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลตาคลี ปัญหาคือองค์การบริหารส่วนตำบลมักขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองระดับประเทศ แทนที่จะขอความร่วมมือจากประชาชนหรือให้ประชาชนเข้าไปมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานประมุลที่มีนักการเมืองเข้ามา มีผลประโยชน์ ทำให้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับการพัฒนาไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ สำหรับแนวโน้มของการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลตามคตินี้ ในปัจจุบันยังไม่ได้เท่าที่ควร ยังมีการร้องเรียนด้านการให้บริการประชาชนอยู่บ้าง แต่แนวโน้มก็จะดีขึ้นด้านการมีส่วนร่วม และองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้รื้อฟื้นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการบริหารจัดการด้วย

2) การสัมภาษณ์ นายบุญเลิศ ขุนณรงค์ (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์) เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2550 เวลา 11.30 น. ถึง 12.15 น. รวม 45 นาที สถานที่สัมภาษณ์คือ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

นายบุญเลิศ ขุนณรงค์ ได้กล่าวว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ปัญหาที่สำคัญคือ เห็นว่า ยังไม่มีปัญหาที่สำคัญ ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีบ้าง เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น จะเป็นการมีส่วนร่วมผ่านตัวแทนของประชาชน คือ หมู่บ้านละ 2 คน ยังไม่มีประชาชนมามีส่วนร่วมโดยตรง สำหรับแนวโน้มการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์ ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลได้เน้นในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการร่วมมือกับเกษตรอำเภอ โรงเรียน ชุมชน ทำการส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มที่โรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษา ก่อน แล้วจะมีการเผยแพร่ต่อไปยังชุมชน ทั้งนี้ ได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก

สำหรับรายละเอียดของการสัมภาษณ์แนวคิดของทั้ง 2 คน ได้แสดงไว้ใน ภาคผนวก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิดที่นำมาศึกษา

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของ “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ” มาเป็นกรอบแนวคิด ดังนั้น ข้อเสนอแนะในส่วนนี้จึงจัดหัวข้อตามกรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิด 8 ด้าน มีดังต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความ

พอประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้นุเคราะห์ทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดการพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารและดำเนินการประเมินผลงานว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้วได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักความประหยัดหรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้นุเคราะห์ทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดการพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารและดำเนินการประเมินผลงานว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้วได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ ควรศึกษาข้อมูลการบริหารงานทั้งด้านบวกและด้านลบให้มากเพียงพอในการตัดสินใจโดยเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของการบริหารจัดการประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานด้านความมีเหตุผล เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2548: 26) ในปี พ.ศ. 2548 ในหนังสือ เรื่อง “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งได้กล่าวว่า ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเอง

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการมี

ภูมิคุ้มกัน องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานในหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญด้านการมีภูมิคุ้มกัน นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลควรทำความเข้าใจในองค์การบริหารส่วนตำบลของตนว่ามีทรัพยากรอะไรในชุมชน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้ทรัพยากรของตนในการบริหารจัดการภายในชุมชน นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ ในส่วนของการบริหารจัดการที่ยึดหลักการพึ่งตนเองเช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 62-66) ที่กล่าวถึงการพึ่งตนเองในด้านต่าง ๆ ไว้ว่า เป็นการทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี ชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง และเป็นอิสระ ประชาชนในชุมชนใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างฉลาด และหาหนทางเพิ่มมูลค่าโดยยึดหลักการของความยั่งยืน เลือกใช้เทคโนโลยีเฉพาะที่สอดคล้องกับพื้นฐานและเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของชุมชนเอง สนับสนุนระบบเศรษฐกิจของทุกชุมชนให้ยึดถือหลักการ “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก

5) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการ

เสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ พร้อมกับบรรณาธิบายอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดการพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารและดำเนินการประเมินผลงานว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้วได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้

และมีคุณธรรมควบคู่กัน เฉพาะเรื่องการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันนั้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 62-66) ได้อธิบายไว้ว่า การเสริมสร้างคุณภาพของคนหรือประชาชนทั้งด้าน วัตถุและด้านจิตใจ ด้านวัตถุครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้คนมีความรู้ มีวิชาการ มีความรอบรู้ มีความรอบคอบ และมีความระมัดระวัง ส่วนด้านจิตใจ ครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้คนมีคุณธรรม คือ คิดและทำคุณงามความดีเป็นประจำเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้ละความชั่วและทำความดี ไม่เบียดเบียนมีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร มีความอดทน มีความรอบคอบ มีความประหยัด มีความเมตตา มีความเอื้ออาทร และมีความสามัคคี เพื่อร่วมแรง ร่วมใจกันประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

6) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม

ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในชุมชนของตนเองและ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคคลากรในการปฏิบัติงาน เฉพาะลักษณะของการรวมกลุ่มและประโยชน์ ที่จะได้รับจากการรวมกลุ่ม วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 62-66) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาชนและชุมชน ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม โดยประชาชนหรือองค์กรในชุมชนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนิน กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจ ค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน เมื่อประชาชนหรือองค์กรใน ชุมชนได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว ประชาชนในชุมชนก็จะ ได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน

7) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการสร้าง

เครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมกับบรรณรค์อย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย โดยกรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดการพัฒนา หรือฝึกอบรมผู้บริหารและดำเนินการประเมินผลงานว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้วได้นำความรู้ไป ใช้ให้เกิดประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหาร ทุกระดับในเรื่องการมีจิตใจหรือจิตสำนึกที่ดีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อ ประโยชน์ต่อส่วนรวม

8) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความสมดุลและ การพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารทุกระดับในเรื่องการ เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการใน

ส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ พร้อมกับบรรจุอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บุคลากรทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดการพัฒนาหรือฝึกอบรมผู้บริหารและดำเนินการประเมินผลงานว่าเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้วได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และการมีส่วนร่วม นั้น วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 62-66) ได้กล่าวไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างจริงจังเพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และมีปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้หลายฝ่าย เช่น คือ ภาครัฐ ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

3.1.2 ข้อเสนอแนะอื่น

เพื่อช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ควรนำการบริหารจัดการตามแนวทางอื่นมาปรับใช้ด้วย ตามความเหมาะสม โดยอาจนำมาใช้เพียงแนวทางเดียว หรือหลายแนวทาง หรือผสมผสานกันก็ได้ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบด้วย 3 หลัก โดยเหตุผลที่เลือกทั้ง 3 หลักมาปรับใช้ เพราะครอบคลุมเนื้อหาสาระของการบริหารจัดการอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับใช้กันในปัจจุบัน

1) การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรม 10 ประการ ตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550: 80-82) ในหนังสือเรื่อง “การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย (1) การรักษาความสัตย์ (2) การรู้จักข่มใจตนเอง (3) ความอดทน (4) การละความชั่ว (5) การเสียสละ (6) ความเมตตา (7) ความสามัคคี (8) ความสุจริต (9) ความเที่ยงธรรม และ (10) การส่งเสริมคนดี

2) การบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ดังที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ปี พ.ศ. 2550 ในบทความ เรื่อง “การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ” ค้นคืนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 <http://www.wiruch.com> ได้อธิบายว่า การบริหารจัดการตามแนวทางทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตาม “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542” ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ (1) หลักนิติธรรม

(rule of law) (2) หลักคุณธรรม (ethics)(3) หลักความโปร่งใส (transparency) (4) หลักความมีส่วนร่วม (participation) (5) หลักความรับผิดชอบ (accountability) และ (6) หลักความคุ้มค่า (value for money) กล่าวได้ว่า แม้จะมีกระบวนการปฏิบัติราชการที่ประกอบด้วยทั้งขั้นตอนก็ตาม ถ้าในแต่ละขั้นตอน ไม่มียึดถือกฎระเบียบหรือด้วยกฎหมาย ขาดคุณธรรม ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความโปร่งใสหรือไม่เปิดโอกาสให้มีการควบคุมตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดความรับผิดชอบในการดำเนินงาน และขาดความคุ้มค่าในการดำเนินงานในบางกรณีแล้ว กระบวนการปฏิบัติราชการนั้น จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

นอกจากแนวทางข้างต้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรจะนำไปปรับใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีการเปิดเผยข้อมูลการบริหารจัดการ ซึ่งครอบคลุมถึงการเปิดเผยจำนวนงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจจะดำเนินการในรูปการติดประกาศ หรือพิมพ์เอกสารเผยแพร่หรือจัดส่งโดยตรงไปยังประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งจัดประกวดผลงานการดำเนินงาน โดยมีรางวัลเป็นแรงจูงใจให้องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาหน่วยงานและบุคลากรของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และองค์การบริหารส่วนตำบลควรแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง โดยดูแลทุกข์สุขของประชาชน ให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น จึงจะดูแลท้องถิ่นของตนเองได้อย่างทั่วถึง โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าริเริ่ม กล้าทำ มีวิชาความรู้และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลควรดูแลท้องถิ่นและบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างสูงสุด โดยคำนึงถึงเรื่องสำคัญ คือ (1) น้ำไหล (2) ไฟสว่าง (3) ทางดี (4) สิ่งแวดล้อมดี (5) ศึกษาดี (6) อนามัยดี (7) อาชีพดี และ (8) วัฒนธรรมดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุดร ต้นติสุนทร (2548: 6) ในหนังสือ เรื่อง “อบต. ของเรา ท้องถิ่นของเรา” ที่กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลต้องดูแลทุกข์สุขของราษฎรที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของตน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งต่อไป ควรดำเนินการดังนี้

3.2.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำตัวแบบการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ทำให้ได้ทราบและเข้าใจปัญหา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน (4) การพึ่งตนเอง (5) การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน (6) การรวมกลุ่ม (7) การสร้างเครือข่าย และ (8) ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรนำตัวแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม ซึ่งอย่างน้อยก็จะเป็นการช่วยพิสูจน์หรือยืนยันว่า ตัวแบบนี้มีเนื้อหาสาระที่ชัดเจนและครอบคลุมแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ หรือการบริหารจัดการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานอย่างยิ่งเมื่อนำไปวิเคราะห์หรือศึกษาเปรียบเทียบกับตัวแบบอื่น

3.2.2 ศึกษาแนวเจาะลึกในแต่ละด้านอย่างเจาะจง เป็นต้นว่า ด้านการสร้างเครือข่าย ซึ่งมีการศึกษาด้านนี้น้อยมาก

3.2.3 ศึกษาหลายรูปแบบควบคู่กัน เช่น การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ควบคู่กับการสังเกตหรือสัมภาษณ์

3.2.4 ศึกษาโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบว่าผลการวิจัยคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันเพียงใด

3.2.5 ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ หรือหน่วยงานรัฐ เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล หรือหน่วยงานของรัฐ มีแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.6 ศึกษาเปรียบเทียบตัวแบบหรือกรอบแนวคิด เช่น การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ระหว่างแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ระหว่างแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวทางคุณธรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ อินแก้ว (2549) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัด
ลำปาง” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ธงชัย สันติวงษ์ (2543) *องค์การและการบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2548) *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม* กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2548) *อบต.ของเรา: ท้องถิ่นของเรา* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- ประทุมทิพย์ พ่วงวัฒนวงศ์ (2543) “ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของ
ชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร”
งานวิจัยการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ
- พระราชันท์มณี (2542) *ธรรมะกับการเมือง* กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- เพชรวาปี พันธุ์เพ็ง (2539) “ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล :
ศึกษาเฉพาะกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบล ภาคกลาง 8 จังหวัด” ภาคนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- มนัส สุวรรณ และคณะ (2534) *การตรวจสอบขององค์กรภาคประชาชน ในระบบการบริหารงาน
และกิจการสาธารณะของท้องถิ่น* สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง
มหาดไทย
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550”
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548) *แนวทางการตอบข้อสอบและกรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์*
กรุงเทพมหานคร นิตยธรรม
- _____ (2548) *แนวทางการตอบข้อสอบและกรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ (2550) *การพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ : ค้นคืนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2550* จาก
<http://www.wiruch.com>
- _____ (2550) *การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง*
กรุงเทพมหานคร
- _____ (2550) *การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหารการจัดการ การบริหาร
การพัฒนา และการบริหารจัดการ* ค้นคืนวันที่ 23 มิถุนายน 2550 จาก
<http://www.wiruch.com>

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) “เทคนิคการเขียนงานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์” คืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2550 จาก <http://www.wiruch.com>

_____ (2550) “การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน” คืบค้นวันที่ 20 มิถุนายน 2550 จาก www.wiruch.com

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) "เศรษฐกิจพอเพียงคือรากฐานของประเทศ" *สยามรัฐ* (5-11 ธันวาคม) หน้า 15

สำนักงานจังหวัดจันทนนครสวรรค์ (2550) “ประชากร” คืบค้นวันที่ 22 มิถุนายน 2550 จาก <http://61.19.192.250/intra/mis/main.php>

ศรัญญา ดีพูน (2546) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล บางช้าง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การสัมภาษณ์แนวคิดเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ

การสัมภาษณ์แนวคิดเฉพาะผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

ชื่อ นายอานวย ฐีร์กิติ อายุ 55 ปี ทำงานในตำแหน่ง กำนันตำบลตาคลี ประวัติการทำงาน ได้รับรางวัลกำนันเหบนทอง ปี พ.ศ. 2537 และระดับการศึกษาสูงสุด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความคิดเห็นของกำนันตำบลตาคลีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (ตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 8 ประการ) มีดังนี้

(1) ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่นี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการเลือกตั้งตัวแทนหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน เป็นตัวแทนของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการรับฟัง เสนอแนะ และร่วมตัดสินใจ แต่ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมดังกล่าวประชาชนก็ยังไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เช่น ด้านงบประมาณการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็เป็นการตัดสินใจกันเองของคณะผู้บริหารและตัวแทนจากหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน จึงทำให้ประชาชนไม่ทราบว่า การบริหารจัดการดังกล่าวมีความประหยัดหรือฟุ่มเฟือย (2) ด้านความมีเหตุผล ในการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ตัวอย่างในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนอกจาก จะมีการคิดตัดสินใจ จากคณะผู้บริหารและตัวแทนจากหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังเชิญกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมประชุม เสนอแนะความคิดเห็น ประมาณปีละ 2-3 ครั้ง (3) ส่วนการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผน มีการสอบถามความต้องการของประชาชนผ่านตัวแทนชุมชน (4) ในการจัดทำงบประมาณทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกั้นงบประมาณส่วนหนึ่งประมาณ 3-4 ล้านบาท เป็นงบสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน แต่ทั้งนี้ประชาชนก็ไม่มีส่วนร่วมในการกั้นงบดังกล่าว (5) การส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองและรวมกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่สนใจ เช่น กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มทอผ้า และเลี้ยงโคนอกจากนั้นยังมี กลุ่มอาสาสมัครชุมชน (องค์การบริหารส่วนตำบลมีเบี้ยเลี้ยงให้) และกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ (6) การสร้างเครือข่ายนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงกัน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจากทั้งหมด 22 หมู่บ้าน สามารถรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายโยงโยได้เพียง 2 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านผลิตปุ๋ย และโรงสีชุมชน ความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืนยังไม่ประสบความสำเร็จเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ส่งเสริมอย่างจริงจังต่อเนื่องและไม่เล็งเห็นความสำคัญ ประชาชนยังไม่เห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมและมีค่านิยมรอรับสิ่งต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลตาคลี ปัญหาที่สำคัญคือ (1) ปัญหาการที่องค์การ

ประชาชนผ่านตัวแทนจากหมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน ซึ่งเป็นตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้ง (4) ในการจัดทำงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกั้งงบประมาณส่วนหนึ่งประมาณ 1 ล้านบาท เป็นงบสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉินหรือเกิดเหตุสาธารณภัย แต่ทั้งนี้ประชาชนก็ไม่มีส่วนร่วมในการกั้งบดังกล่าว (5) การพัฒนาด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน องค์การบริหารส่วนตำบลได้เน้นพัฒนาที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลก่อน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนประชาชนนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มึนโยบายในเรื่องนี้ (6) การส่งเสริมให้ประชนพึ่งพาตนเองและรวมกลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่สนใจ เช่น กลุ่มปลูกไผ่ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลซื้อพันธุ์ไผ่ให้ไปปลูก นวดแผนไทย แหล่งท่องเที่ยว บริการนักท่องเที่ยว โดยองค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้โดยเน้นทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ นอกจากนั้นยังมี กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลมีเบี้ยเลี้ยงให้) กลุ่มแม่บ้านสตรี (องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณไปแล้วจำนวน 100,000.-บาท) และมีกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ (แต่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ส่งเสริม) (6) การสร้างเครือข่ายนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกัน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจังต่อเนื่อง

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เฒ่า ตามความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เฒ่า ปัญหาที่สำคัญคือ เห็นว่า ยังไม่มีปัญหาที่สำคัญ ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีบ้าง เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น จะเป็นการมีส่วนร่วมผ่านตัวแทนของประชาชน คือ หมู่บ้านละ 2 คน ยังไม่มีประชาชนมามีส่วนร่วมโดยตรง

แนวโน้มการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เฒ่า ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลได้เน้นในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการร่วมมือกับเกษตรอำเภอ โรงเรียน ชุมชน ทำการส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มที่โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานศึกษา ก่อน แล้วจะมีการเผยแพร่ต่อไปยังชุมชน ทั้งนี้ได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถาม เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้ศึกษาขอทราบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางแก่ จังหวัดนครสวรรค์ ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ดียิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบตามความเป็นจริงเพื่อจะได้ผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกับความต้องการของท่านมากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อท่าน และองค์การบริหารส่วนตำบล ในอนาคตเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อมูลที่กรุณาตอบจะใช้เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น

แบบสอบถาม ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ข้อละเครื่องหมายเดียว

1. ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

- (1) ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตากลิ
 (2) ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เลย์

2. เพศ (1) ชาย (2) หญิง

3. อายุ (1) ต่ำกว่า 30 ปี (2) 31-40 ปี
 (3) 41-50 ปี (4) 51 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา (1) ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 (3) สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

5. อาชีพ (1) รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว (2) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 (3) เกษตรกรรม (4) พนักงานบริษัทเอกชน
 (5) นักเรียน/นักศึกษา (6) อื่น ๆ โปรดระบุ

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อละเครื่องหมายเดียว

การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือความร่วมมือร่วมรับผิดชอบของประชาชนในทิศทางที่สนับสนุนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครสวรรค์ (เรียกย่อว่า อบต.) โดยนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (8 ด้าน) มาเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาวิเคราะห์ ทั้งนี้ ได้มาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ่มเฟือย			
2. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป			
3. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความพอประมาณ ในระดับสูง			
2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล			
4. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ			
5. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิดตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล			
6. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความมีเหตุผล ในระดับสูง			
2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน			
7. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ			
8. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว			
9. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในระดับสูง			
2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง			
10. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น			
11. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชน โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ			

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการพึ่งตนเอง	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
12. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการพึ่งพาตนเอง ในระดับสูง			
2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน			
13. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ			
14. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน			
15. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันในระดับสูง			
2.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม			
16. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม			
17. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ			
18. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการรวมกลุ่ม ในระดับสูง			
2.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย			
19. อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเป็นเครือข่าย			
20. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม			
21. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย ในระดับสูง			

2.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
22. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึงองค์รวมหรือครอบคลุมทั้งระบบ			
23. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ			
24. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน ในระดับสูง			
25. ในภาพรวม อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ในระดับสูง ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ, การมีภูมิคุ้มกัน, ความมีเหตุผล, การพึ่งตนเอง, การรวมกลุ่ม, การเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน, การสร้างเครือข่าย, และความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน			

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความพอประมาณ	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
26. อบต. ของท่าน ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ยึดถือหลักประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ			
27. อบต. ของท่าน ไม่ได้สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับวัตถุมากเกินไป			
3.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมีเหตุผล			
28. อบต. ของท่าน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ			
29. อบต. ของท่าน ไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการคิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล			

3.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการมีภูมิคุ้มกัน	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
30. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ			
31. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว			
3.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการพึ่งตนเอง			
32. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น			
33. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชนโดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชนไม่ได้เป็นเจ้าของ			
3.5 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน			
34. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ			
35. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน			
3.6 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการรวมกลุ่ม			
36. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม			
37. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ			

3.7 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการสร้างเครือข่าย	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
38. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อย่างเป็นเครือข่าย			
39. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการ สร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม			
3.8 ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน			
40. อบต. ของท่านไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ			
41. อบต. ของท่านไม่สนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการ ให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ			

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านความพอประมาณ	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
42. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ที่ยึดถือหลักความประหยัด หรือความไม่ฟุ้งเฟ้อ			
43. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการที่ไม่ติดขัดกับ วัตถุมากเกินไป			
4.2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านความมีเหตุผล			
44. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและรอบคอบ			
45. อบต. ของท่านสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการ คิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล			

4.3 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการมีภูมิคุ้มกัน	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
46. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการวางแผนและความยืดหยุ่นในการปรับตัว			
47. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีภูมิคุ้มกันหรือรู้เท่าทันผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ			
4.4 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการพึ่งตนเอง			
48. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาพึ่งพิงบุคคลหรือหน่วยงานอื่น			
49. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องความสามารถของประชาชนและชุมชนโดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือชุมชน ไม่ได้เป็นเจ้าของ			
4.5 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการเสริมสร้างคุณภาพคนให้มีความรู้และคุณธรรมควบคู่กัน			
50. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ			
51. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กัน			
4.6 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการรวมกลุ่ม			
52. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยผ่านกลุ่ม			
53. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมสาธารณะ			

4.7 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการสร้างเครือข่าย	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
54. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อย่างเป็นเครือข่าย			
55. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่อง การสร้างเครือข่ายอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงและร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ต่อ ส่วนรวม			
4.8 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านความสมดุลและการพัฒนาที่ยั่งยืน			
56. อบต. ของท่านควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ที่คำนึงถึงองค์รวม หรือครอบคลุมทั้งระบบ			
57. อบต. ของท่านควรสนับสนุนให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารจัดการในเรื่อง การให้บริการประชาชนอย่างสมดุลระหว่างด้านวัตถุและจิตใจ			

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 การเปรียบเทียบภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
58. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของท่านในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต			
59. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของท่านครบทั้ง 8 ด้าน			

5.2 ภาพรวมแนวโน้มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สนับสนุนการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
60. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของท่าน ในอนาคต มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าใน ปัจจุบัน			
61. ในภาพรวม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารจัดการตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของ อบต. ของท่าน ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะตอบสนอง การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มากขึ้น			
62. ในภาพรวม ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของ ราชการส่วนท้องถิ่น มีมากกว่าราชการส่วนภูมิภาค			

ข้อเสนอแนะและความเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม.....
 .....
 .....
 .....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจงจิตต์ ฤทธิหิรัญ
วัน เดือน ปีเกิด	2 มกราคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	ศศบ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถานที่ทำงาน	หจก.รัตนาแอฟแพเรีล แคร์ 58/14 หมู่ 1 ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
ตำแหน่ง	พนักงานธุรการ